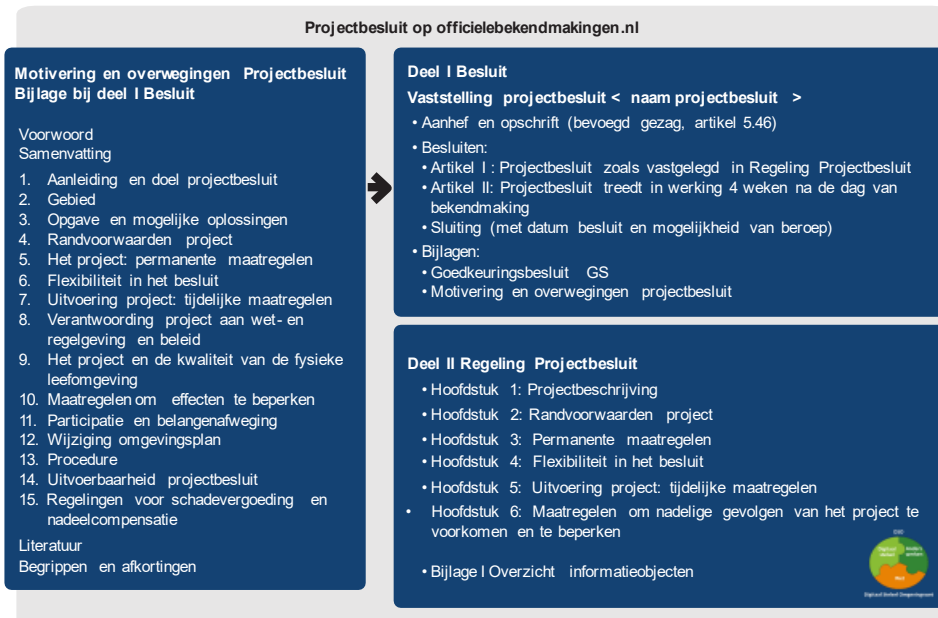

Projectbesluit Omgevingswet voor Waterschappen en DSO

Marja Menke

Concept, versie 2, voor PIO-overleg van 1 september 2022

Voorbeeld Projectbesluit Omgevingswet in DSO voor waterschappen

Marja Menke, 24 augustus 2022

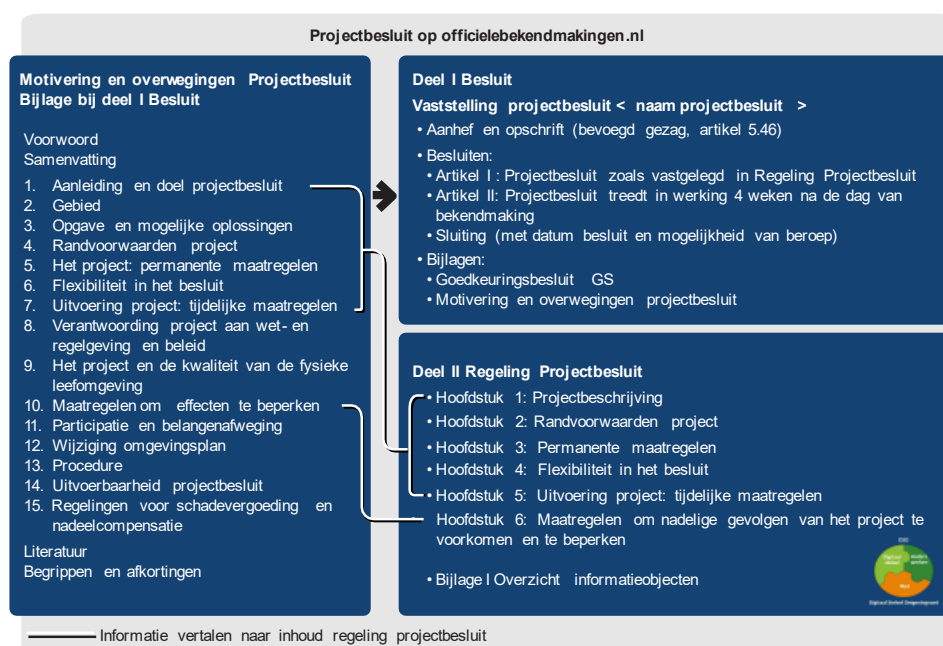
SAMENVATTING

In het kader van de implementatie van het projectbesluit Omgevingswet is voor de waterschappen een voorbeeld projectbesluit Omgevingswet ontwikkeld. Om te komen tot een projectbesluit doorlopen de waterschappen samen met andere overheden een aantal processen, zoals:

- Het opstellen van het projectbesluit in projecten
- Het vaststellen van het projectbesluit door het Dagelijks Bestuur van het waterschap
- Het bekendmaken van het projectbesluit op officiële bekendmakingen.nl en in het publicatieblad van het waterschap
- Het beschikbaar stellen van het projectbesluit in het Digitaal Stelsel Omgevingswet
- Het ter inzage leggen van het projectbesluit met de op het besluit betrekking hebbende documenten.

Deze processen worden in deze notitie verder toegelicht. Eerst wordt in hoofdstuk 2 het instrument projectbesluit toegelicht. Vervolgens wordt het bekendmaken van het projectbesluit en ook het beschikbaar stellen in het DSO in hoofdstuk 3 toegelicht. Het werken in projecten aan het projectbesluit wordt in hoofdstuk 4 besproken. Niet in alle gevallen is een projectbesluit verplicht. De afweging om vrijwillig een projectbesluit voor één of meer activiteiten is in Hoofdstuk 5 toegelicht. Voorbeelden van het projectbesluit in het DSO zijn in bijlagen opgenomen, evenals een toelichting op het werken aan een projectbesluit.

Het projectbesluit wordt digitaal bekendgemaakt in het publicatieblad van het waterschap. Het projectbesluit omvat een besluitdeel (I) met als bijlage een motivering van het projectbesluit en een deel II bestaande uit een regeling projectbesluit met een beschrijving van het project en de verschillende typen maatregelen. Ook de flexibiliteit in het projectbesluit is in dit deel II beschreven. Een overzicht is in onderstaande figuur weergegeven. In projecten wordt gewerkt aan de motivering van het projectbesluit. Uit de motivering kan de inhoud van de regeling projectbesluit worden afgeleid. Een logisch moment om te werken in de regelbeheerssoftware voor het digitaal bekendmaken en beschikbaar stellen van het projectbesluit in het DSO is het moment dat er voor de uitvoering van het projectbesluit vergunningen worden aangevraagd.

Inhoud

Projectbesluit Omgevingswet voor Waterschappen en DSO	1
SAMENVATTING.....	2
1. Aanleiding en doel voorbeeld Projectbesluit voor waterschappen.....	4
2. Instrument Projectbesluit	5
3. Projectbesluit bekendmaken in LVBB en DSO	9
3.1 Procedures projectbesluit.....	9
3.2 Projectbesluit digitaal ontsluiten in LVBB en DSO	12
3.3 Projectbesluit ter inzage leggen.....	17
4. Werken aan projectbesluit in projecten	20
4.1 Projectprocedure projectbesluit	20
<i>Voorkeursbeslissing</i>	24
4.2 Werken aan projectbesluit in projecten	26
4.3 In projecten nog te maken keuzes voor projectbesluit	31
5. Projectbesluit of ander besluit.....	36
Bijlagen met voorbeelden projectbesluit	39
1. Voorbeelden Projectbesluit uit STOP-TPOD	39
2. Voorbeeld deel I besluit Projectbesluit Waterschap	39
3. Voorbeeld deel II Regeling Projectbesluit Waterschap	39
4. Voorbeeld Motivering Projectbesluit Waterschap bijlage bij deel I	39
5. Toelichting werken aan Projectbesluit waterschap met tips voor projecten.....	39
6. Voorbeeld van een goedkeuringsbesluit van GS	39

1. Aanleiding en doel voorbeeld Projectbesluit voor waterschappen

Aanleiding

In het kader van de implementatie van het projectbesluit Omgevingswet is voor de waterschappen een voorbeeld projectbesluit Omgevingswet ontwikkeld. Met dit voorbeeld wil de Unie van Waterschappen meer duidelijkheid creëren over de inhoud van het projectbesluit in het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), het publiceren van het projectbesluit in het DSO, de relatie tussen het werken aan het projectbesluit in projecten en het publiceren in het DSO en tenslotte het ter inzage leggen van het projectbesluit.

Dit model projectbesluit is gebaseerd op de Handreiking Projectbesluit Omgevingswet van de Unie van Waterschappen (2020) en op praktijkervaringen met de voorlopers van het projectbesluit. Praktijkervaringen met het Projectplan Waterwet en Rijksinpassingsplannen voor Ruimte voor de Rivier projecten en HWBP-projecten zijn door Marja Menke ingebracht. Praktijkervaringen met het Tracébesluit zijn door Ineke Noordhoek ingebracht. Voor de inhoud van het projectbesluit in het DSO is gebruik gemaakt van de STOP-TPOD Projectbesluit, versie 3.0, juli 2022.

Doel

Doel van dit voorbeeld van een projectbesluit Omgevingswet voor de waterschappen is dat:

- Softwareleveranciers een voorbeeld hebben om de voor publicatie van het projectbesluit in het DSO benodigde software te ontwikkelen
- Projectmedewerkers weten wat de inhoud van het Projectbesluit in het DSO is en wat daarvoor nodig is
- *Adviesbureaus een voorbeeld hebben om de waterschappen te ondersteunen bij het opstellen van het projectbesluit en bij het publiceren van het projectbesluit in het DSO. Aan de hand van dit voorbeeld kunnen mogelijk ook afspraken gemaakt worden over de taakverdeling bij het publiceren van het projectbesluit: wat doet het waterschap in ieder geval en welke taken kan het adviesbureau eventueel overnemen.*

De in dit document opgenomen voorbeelden projectbesluit zijn nadrukkelijk een voorbeeld en een hulpmiddel. Elk project is maatwerk en heeft een eigen specifieke invulling van het projectbesluit. In dit document ligt de focus op het publiceren van het projectbesluit in het DSO en wat daarbij komt kijken. De keuzes die waterschappen voor het projectbesluit en de te doorlopen projectprocedure gemaakt moeten worden zijn met de voor- en nadelen beschreven in het hoofdstuk tips. De voorbeelden zijn in de bijlagen uitgewerkt met concrete tekstvoorstellen. Het streven is om met elkaar te leren wat wel en niet werkt. Reacties zijn van harte welkom bij marja.menke@arcadis.com.

Uitgangspunten voor voorbeeld Projectbesluit

Uitgangspunten voor de voorbeelden van het projectbesluit voor waterschappen zijn:

- De voor de uitvoering van het projectbesluit benodigde vergunningen worden gecoördineerd met het projectbesluit.
- Het projectbesluit bevat flexibiliteit binnen randvoorwaarden om zo voor de uitvoering van het projectbesluit te kunnen werken met Design & Construct contracten met de aannemer.
- Het projectbesluit wijzigt het omgevingsplan niet.

2. Instrument Projectbesluit

Projectbesluit waterschap

Het Projectbesluit is een ambtshalve door een Minister, Gedeputeerde Staten of het Dagelijks Bestuur van een waterschap te nemen besluit, om complexe projecten met een publiek belang in de fysieke leefomgeving toe te staan.

Het waterschap kan een projectbesluit vaststellen met het oog op de toegedeelde taken voor de fysieke leefomgeving op het gebied van het beheer van watersystemen en de zuivering van stedelijk afvalwater (Ow, art. 5.44). Voor de aanleg, verlegging of versterking van primaire waterkeringen is een projectbesluit verplicht (Ow, art. 5.46).

Inhoud van het projectbesluit

Het projectbesluit bevat (Ow, art. 5.51 jo art. 5.6 Omgevingsbesluit):

- Een beschrijving van het project, waarvoor het projectbesluit wordt vastgesteld. De projectbeschrijving geeft aan wat op basis van het projectbesluit definitief wordt gerealiseerd.
- De voor de fysieke leefomgeving relevante permanente en/of tijdelijke maatregelen en voorzieningen om het project te realiseren;
- De maatregelen die zijn gericht op het ongedaan maken, beperken of compenseren van de nadelige gevolgen van het project of van het in werking hebben of in stand houden daarvan voor de fysieke leefomgeving.
- Hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de voorbereiding zijn betrokken en wat de resultaten zijn van de uitgevoerde verkenning, waarbij in ieder geval wordt ingegaan op de door derden voorgedragen mogelijke oplossingen en de daarover door deskundigen uitgebrachte adviezen¹.

Het projectbesluit kan verder bestaan uit (Ow, art. 5.52 jo art. 5.7 Omgevingsbesluit):

- Regels die het omgevingsplan wijzigen (voor zover nodig)
- Omgevingsvergunningen & andere toestemmingen.
 - Omgevingsvergunningen voor activiteiten ter uitvoering van het projectbesluit waarvoor het besluit geldt.
 - Andere besluiten waarvoor het projectbesluit geldt, bijvoorbeeld een verkeersbesluit of de onttrekking van een weg aan de openbaarheid.
- Uitwerking. In het projectbesluit wordt de uitwerking benoemt samen met de voorwaarden waaronder de uitwerking mag plaatsvinden en voor welk deel van het plangebied de uitwerking geldt. De uitwerking vindt plaats na de vaststelling van het projectbesluit en kan, zolang de uitwerking nog niet is verwezenlijkt, door een nieuwe uitwerking worden vervangen.
- Maatwerkvoorschrift en buiten toepassing gelaten regels.

¹ Als ter voorbereiding van een projectbesluit een voorkeursbeslissing wordt genomen, wordt de invulling van het participatieproces tijdens de verkenning al beschreven in de voorkeursbeslissing. Bij het projectbesluit kan dan ook gebruik worden gemaakt van deze beschrijving.

Plangebied en projectgebied Projectbesluit

Het projectbesluit is geografisch gekoppeld aan het plangebied voor het besluit. Het plangebied is het gebied waar permanente maatregelen plaatsvinden. Na uitvoering van het projectbesluit is de situatie in het plangebied veranderd. Daarnaast is er ook een projectgebied waar naast de permanente maatregelen ook tijdelijke werkzaamheden plaatsvinden. Het projectgebied is meestal groter dan het plangebied vanwege werkstroken en opslaglocaties. Het kan nodig zijn om voor het projectgebied gedoogplichten vast te stellen om de werkzaamheden te kunnen uitvoeren.

Kaarten, tekeningen en bijlagen bij het Projectbesluit

In het projectbesluit kunnen ook visualisaties, tekeningen en/of dwarsprofielen van waterkeringen worden opgenomen ter verduidelijking of voor het duiden van de in het projectbesluit opgenomen flexibiliteit. De in het projectbesluit opgenomen flexibiliteit is mogelijk wanneer de milieueffecten niet groter zijn dan de milieueffecten, die zijn beschreven in de aan het projectbesluit ten grondslag liggende MER en Passende Beoordeling. Het MER en de Passende Beoordeling (indien van toepassing) worden samen met het Projectbesluit ter inzage gelegd². Het projectbesluit komt in het DSO.

Het projectbesluit kan leiden tot aanpassingen van de in de waterschapsverordening opgenomen werkingsgebieden en tot wijziging van de Omgevingswetlegger van het waterschap. Als dat het geval is, worden daartoe een apart Leggerbesluit waterschapsverordening genomen. Met dit Leggerbesluit worden de werkingsgebieden in de waterschapsverordening en de omgevingswetlegger en onderhoudslegger aangepast. Het Leggerbesluit kan gelijktijdig met het projectbesluit ter inzage gelegd worden. Dat geldt ook voor de voor de uitvoering van het projectbesluit benodigde vergunningen.

Motivering van het projectbesluit

Naast het projectbesluit zelf is er ook een deel Motivering en overwegingen. Dit deel bevat de motivering van het besluit met de overwegingen van het dagelijks bestuur waterschap, gedeputeerde staten of de minister die leiden tot het nemen van het besluit, waaronder de wijze waarop met ingekomen zienswijzen is omgegaan. Er wordt een inhoudelijke onderbouwing van het besluit gegeven waarbij kan worden verwezen naar relevant beleid uit de omgevingsvisie van gemeente, provincie of Rijk [HANDREIKING PROJECTBESLUIT OMGEVINGSWET. Een handreiking om te komen van projectplan Waterwet tot projectbesluit Omgevingswet, Unie van Waterschappen, juni 2020].

Burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties kunnen in de motivering lezen op welke wijze met hun belangen rekening is gehouden in het projectbesluit. Belangenafweging vindt door het bevoegde gezag plaats op grond van de bepalingen in de Algemene wet bestuursrecht en de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, zoals die in Nederland van toepassing zijn en mede op basis van jurisprudentie tot stand zijn gekomen en worden geïnterpreteerd. In de motivering van het besluit staat een inhoudelijke onderbouwing van het besluit met de resultaten van de verkenning en ook de wijze waarop met ingekomen zienswijzen is omgegaan.

² Niet voor elk projectbesluit is een MER en/of een Passende Beoordeling nodig.
Voorbeeld Projectbesluit Omgevingswet in DSO voor waterschappen

Goedkeuring projectbesluit waterschap

Een door het dagelijks bestuur van een waterschap genomen projectbesluit heeft goedkeuring nodig van GS van de provincie. Die goedkeuring is vereist in verband met andere betrokken belangen op het gebied van de fysieke leefomgeving dan waterbelangen. Het projectbesluit wijzigt direct de regels van het omgevingsplan, waarbij moet worden voldaan aan het vereiste van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Door de goedkeuring van GS, die bevoegdheden hebben over ruimtelijke aspecten, kan het projectbesluit voor waterschappen zich ook tot die aspecten uitstrekken (Ow, art. 16.72).

Aan het goedkeuringsbesluit van gedeputeerde staten naar aanleiding van het projectbesluit is de m.e.r.-beoordelingsplicht gekoppeld (bijlage V Omgevingsbesluit). Daarmee is de provincie het bevoegd gezag in het kader van de project-m.e.r.-beoordeling of het project-MER.

In het goedkeuringsbesluit projectbesluit, waarvoor bij de voorbereiding een milieueffectrapport moet worden gemaakt, moet in ieder geval worden vermeld hoe rekening is gehouden met het milieueffectrapport (project-MER) en, indien van toepassing, het advies van de commissie MER. Daarnaast bevat het goedkeuringsbesluit de conclusie over de aanzienlijke milieueffecten van het project, alle aan het besluit verbonden voorschriften en, voor zover van toepassing de voorgenomen maatregelen om aanzienlijke nadelige milieueffecten te vermijden, te voorkomen of te beperken en eventueel te compenseren en op welk moment de maatregelen moeten zijn genomen. Naast een beschrijving van het project bevat het besluit ook de monitoringsmaatregelen en procedures en parameters voor de monitoring van die effecten waarvoor het bevoegd gezag monitoring noodzakelijk acht.

Wijziging omgevingsplan

Een projectbesluit kan het omgevingsplan wijzigen en kan gelden als omgevingsvergunning. Het projectbesluit wijzigt het omgevingsplan, indien nodig voor het uitvoeren en in werking of in stand houden van het project (Ow, art. 5.52 lid 1). Dat wil zeggen, als dat nodig is wijzigt het projectbesluit direct het omgevingsplan. Het bevoegd gezag van het projectbesluit moet dit zelf in het projectbesluit meenemen, indien van toepassing. De gemeente blijft bevoegd gezag voor toezicht en handhaving van het omgevingsplan.

Als het projectbesluit het omgevingsplan wijzigt, moet worden voldaan aan de eisen die aan de inhoud van een omgevingsplan worden gesteld. In het projectbesluit wordt aangegeven op welke wijze het omgevingsplan wordt aangepast: welke regels worden toegevoegd, geschrapt, gewijzigd of vervangen door andere regels. Ook moet worden aangegeven op welke wijze de verbeelding wordt aangepast. Dit deel van het projectbesluit wordt opgenomen in de geconsolideerde (doorlopende) versie van het omgevingsplan, dat digitaal beschikbaar wordt gesteld.

Tijdelijk omgevingsplan in overgangsfase

In de Omgevingswet wordt het bestemmingsplan uit de Wet ruimtelijke ordening vervangen door een omgevingsplan. De Omgevingswet voorziet in afwijkingmogelijkheden van het Omgevingsplan, de zogenoemde buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Als de activiteit in strijd is met het omgevingsplan en het omgevingsplan wordt niet gewijzigd, is er een omgevingsvergunning buitenplanse omgevingsplanactiviteit nodig voor de uitvoering van het projectbesluit. Voor de buitenplanse omgevingsplanactiviteit gelden de beoordelingsregels uit het Bkl (o.a. evenwichtige toedeling van functies aan locaties en instructieregels provincie).

Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet ontstaat van rechtswege een tijdelijk deel van het omgevingsplan. In het tijdelijk deel van het omgevingsplan worden alle ruimtelijke regels uit bestaande instrumenten (met name bestemmingsplannen) samengevoegd. Tot (naar verwachting) eind 2029 krijgen gemeenten de tijd om het tijdelijk deel van rechtswege om te vormen naar een definitief omgevingsplan.

In deze overgangsfase hoeft het projectbesluit het omgevingsplan niet te wijzigen. Voor zover het projectbesluit in strijd is met het omgevingsplan, geldt het projectbesluit als omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. De gemeente verleent geen aparte omgevingsvergunning voor deze buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Het projectbesluit geldt als een dergelijke omgevingsvergunning: het is één en hetzelfde document. Gemeenten dienen er vervolgens voor te zorgen dat het omgevingsplan in overeenstemming wordt gebracht met die omgevingsvergunning voor een bij Koninklijk Besluit nog te bepalen datum (mogelijk 2029) of anders binnen 5 jaar na vaststelling van het projectbesluit.

3. Projectbesluit bekendmaken in LVBB en DSO

3.1 Procedures projectbesluit

Vorbereiding projectbesluit

Een projectbesluit wordt voorbereid met toepassing van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure (Awb, art. 3.4). De uniforme openbare voorbereidingsprocedure duurt in principe 26 weken. In deze procedure staan onder andere regels over het ter inzage leggen en de mogelijkheid tot zienswijzen. Het toepassen van deze voorbereidingsprocedure betekent dat eerst een ontwerp-projectbesluit (gedurende 6 weken) ter inzage wordt gelegd en dat iedereen zienswijzen kan indienen. Na het behandelen van de zienswijzen stelt het Dagelijks Bestuur het projectbesluit definitief vast en neemt Gedeputeerde Staten van de betreffende provincie een goedkeuringsbesluit.

Projectbesluit en rol Algemeen bestuur waterschap

Het algemeen bestuur van het waterschap heeft geen formele rol meer bij het projectbesluit. Artikel 5.44, vierde lid van de Omgevingswet bepaalt dat het dagelijks bestuur daartoe bevoegd gezag is. Het algemeen bestuur kan vanzelfsprekend wel een meer informele rol worden toebedeeld. Een aantal waterschappen heeft de nieuwe positie van het algemeen bestuur al uitgewerkt in het participatiebeleid onder de Omgevingswet. Daarin kan een informele adviesrol voor het algemeen bestuur bij het vaststellen van het projectbesluit worden afgesproken.

Bekendmaking projectbesluit

Voor de bekendmaking van een goedgekeurd projectbesluit gelden de regels uit de Awb en Waterschapswet. Een projectbesluit wordt bekendgemaakt en tegelijkertijd ter inzage gelegd. Bij de bekendmaking wordt de dagtekening vermeld van het goedkeuringsbesluit van Gedeputeerde Staten. De regels van het omgevingsplan wijzigen met de bekendmaking van het projectbesluit.

Bij de bekendmaking van het vastgestelde projectbesluit wordt aangegeven op welke wijze en binnen welke termijn belanghebbenden tegen dit besluit beroep kunnen instellen. Tegen het projectbesluit van het waterschap in combinatie met het goedkeuringsbesluit van Gedeputeerde Staten staat beroep open bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Beroep staat alleen open voor belanghebbenden, die op het ontwerp-projectbesluit zienswijzen naar voren hebben gebracht. De termijn voor het instellen van beroep is zes weken na de bekendmaking van het projectbesluit.

Tegen het projectbesluit, een besluit ter uitvoering van een projectbesluit (de vergunning) en het goedkeuringsbesluit van Gedeputeerde Staten staat beroep open bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Op beroepen tegen een projectbesluit of tegen een besluit over goedkeuring beslist de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State binnen zes maanden na ontvangst van het verweerschrift (Ow, art. 16.87, lid 1).

Goedkeuring projectbesluit waterschap

Nadat het dagelijks bestuur van het waterschap het projectbesluit heeft vastgesteld, stuurt het waterschap het projectbesluit aan GS ter goedkeuring. GS dient binnen 13 weken³ een goedkeuringsbesluit te nemen. Een voorbeeld van een goedkeuringsbesluit is als bijlage 6 bij dit document gevoegd.

GS maken hun besluit over de goedkeuring bekend⁴ door het aan het waterschap toe te zenden. In het goedkeuringsbesluit moeten GS melden dat tegen hun besluit beroep kan worden ingesteld; daarbij moeten GS vermelden door wie, binnen welke termijn en bij welk orgaan beroep kan worden ingesteld. Vervolgens maakt het waterschap het projectbesluit bekend. Als het waterschap het wenselijk vindt dat inzichtelijk wordt gemaakt dat de volledige procedure is gevolgd en wat GS over de goedkeuring hebben besloten, kan het waterschap (een PDF van) het goedkeuringsbesluit als bijlage bij het Besluit voegen [STOP-TPOD Projectbesluit versie 3.0, juli 2020].

GS is niet verplicht kennis te geven van het goedkeuringsbesluit. Wanneer GS een kennisgeving van het goedkeuringsbesluit wil publiceren, stemmen GS en het waterschap het moment, waarop het waterschap het projectbesluit bekendmaakt met elkaar af. Op datzelfde moment geeft GS in het provinciaal blad kennis⁵ van het feit dat zij een besluit over de goedkeuring van het projectbesluit hebben genomen, met een zakelijke weergave van de inhoud van het goedkeuringsbesluit, en van het feit dat tegen het goedkeuringsbesluit beroep kan worden ingesteld.

In werking treden projectbesluit

Een projectbesluit treedt vier weken na bekendmaking van het goedkeuringsbesluit en het goedgekeurde projectbesluit in werking. In spoedeisende omstandigheden kan het Dagelijks Bestuur van het waterschap bepalen dat het projectbesluit eerder in werking treedt. Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na de dag van bekendmaking van het projectbesluit een beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Na het inwerking treden van het projectbesluit kunnen er nog beroepen worden ingediend.

Na afloop van de beroepstermijn van vier weken treedt het projectbesluit in werking, ook als er een verzoek om voorlopige voorziening is gedaan bij de voorzieningenrechter. Als er een verzoek om voorlopige voorziening is gedaan, bepaalt de voorzieningenrechter welk deel van het projectbesluit al dan niet moet worden geschorst. De uitkomst van zo'n procedure bepaalt of de gehele beroepsprocedure moet worden afgewacht. De werkzaamheden voor het projectbesluit Tijdens de beroepsprocedure mogen wel de werkzaamheden voor het realiseren van het projectbesluit worden uitgevoerd, als het projectbesluit niet is geschorst. Die werkzaamheden zijn wél voor eigen rekening en risico.

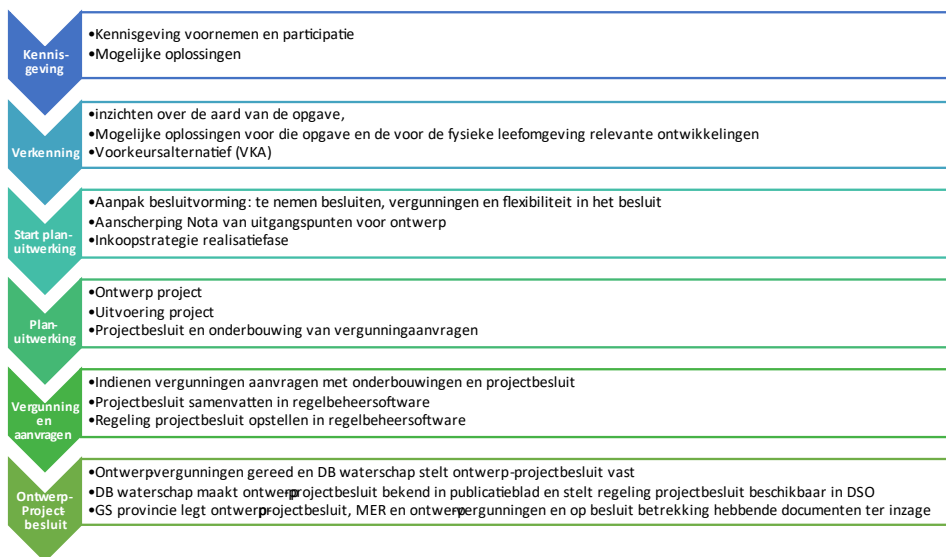
³ Deze termijn van 13 weken kan niet verdaagd worden en niet tijdig beslissen leidt niet tot een positieve fictieve beschikking. Het besluit van GS kan inhouden dat zij het projectbesluit goedkeuren, gedeeltelijk goedkeuren of dat zij goedkeuring onthouden. Gedeeltelijke goedkeuring of onthouding van goedkeuring is alleen mogelijk als GS aan het waterschap de gelegenheid tot overleg hebben geboden (art. 16.72 Ow, art. 10.31 leden 2 t/m 4 Awb).

⁴ Het besluit van GS is niet met toepassing van afdeling 3.4 Awb voorbereid. GS hoeven hun besluit daarom niet ter inzage te leggen. GS heeft daarom geen wettelijke verplichting om kennis te geven van hun besluit, de terinzagelegging daarvan en de mogelijkheid om tegen dat besluit beroep in te stellen. De rechtsgeldige bekendmaking van het goedkeuringsbesluit, die nodig is voor de inwerkingtreding van het goedkeuringsbesluit en ook een vereiste is voor het in werking kunnen treden van het projectbesluit van het waterschap, vindt plaats door toezending aan het waterschap en niet door publicatie of kennisgeving.

⁵ Deze kennisgeving van het goedkeuringsbesluit van GS wordt niet aangeleverd aan de LVBB, maar via DROP (STOP-TPOD Projectbesluit, versie 3.0, juli 2022).

Een overzicht van al deze procedures en de processtappen is gegeven in onderstaand schema.

Processtappen van kennisgeving tot ontwerpprojectbesluit

Processtappen van ontwerp -projectbesluit tot goedgekeurd projectbesluit

3.2 Projectbesluit digitaal ontsluiten in LVBB en DSO

Digitaal ontsluiten projectbesluit

Het projectbesluit dient digitaal te worden ontsloten. Het projectbesluit is één van de omgevingswetbesluiten die bij inwerkingtreding van de wet via een standaard worden ontsloten in de Landelijke Voorziening Bekendmaken en Beschikbaar stellen (LVBB) en in de Landelijke Voorziening van het Digitaal Stelsel voor de Omgevingswet (DSO). Via de LVBB publiceren de waterschappen officiële documenten waaronder het projectbesluit. Projectbesluiten komen via deze landelijke voorziening in het zogeheten DSO- LV. Het waterschap publiceert in het DSO zowel het ontwerp-projectbesluit als het goedgekeurde projectbesluit.

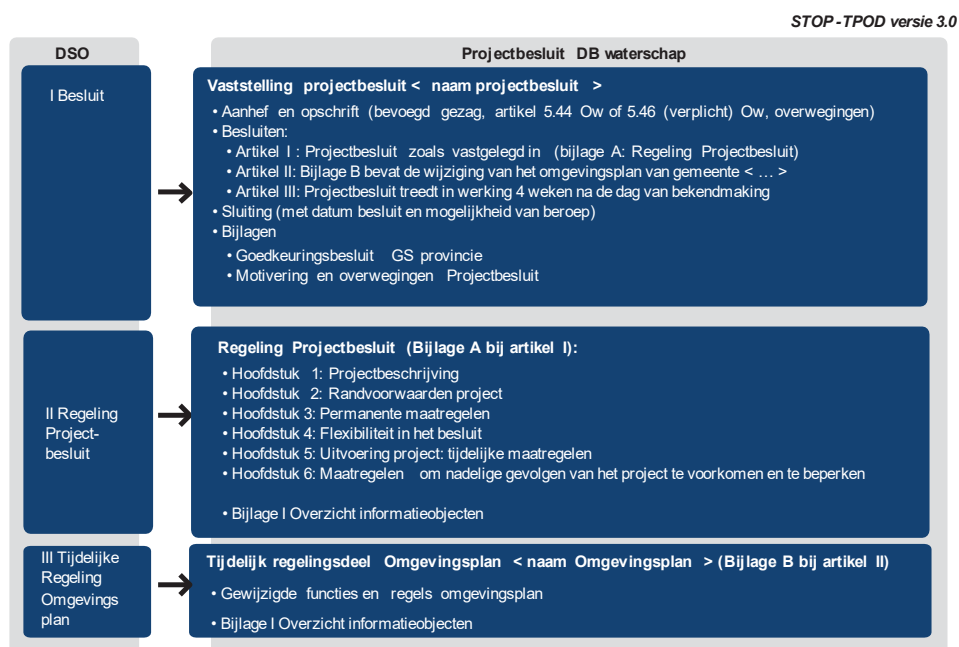
Projectbesluiten moeten als één van de omgevingswetbesluiten machine-leesbaar zijn en de gebruikte gegevens moeten onderling uitwisselbaar zijn. Met behulp van het stellen van regels over de inrichting en opmaak van omgevingswetbesluiten wordt dit vanuit informatiekundig en technisch oogpunt gestructureerd en gestandaardiseerd. De standaarden voor omgevingsbesluiten worden vastgelegd in de Standaard Officiële Publicaties (STOP) en in een Toepassings Profiel Omgevings Documenten (TPOD). Voor het projectbesluit is een STOP-TPOD Projectbesluit van toepassing⁶.

Het projectbesluit in het DSO

Het projectbesluit Omgevingswet bestaat uit de volgende onderdelen (zie ook figuur 1):

- I. Besluit over het projectbesluit met de motivering van het projectbesluit
- II. Projectbesluit zelf in de zogenoemde “Regeling projectbesluit “
- III. Wijzigingen in het omgevingsplan, als het projectbesluit het omgevingsplan wijzigt.

Voorbeelden van deze onderdelen zijn in bijlage 1 opgenomen. In het DSO zijn de regelingen zichtbaar. Via regels op de kaart is de regeling projectbesluit zichtbaar.

Figuur 1: Structuur Projectbesluit in het DSO [STOP-TPOD Projectbesluit, versie 3.0, juli 2022]

⁶ Voor de voorbeelden voor een projectbesluit in het DSO is gebruik gemaakt van het STOP-TPOD Projectbesluit, versie 3.0, juli 2022.

Burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties kunnen in de motivering lezen op welke wijze met hun belangen rekening is gehouden in het projectbesluit. Ook de resultaten van de verkenning en de onderbouwing van het projectbesluit is in de motivering opgenomen.

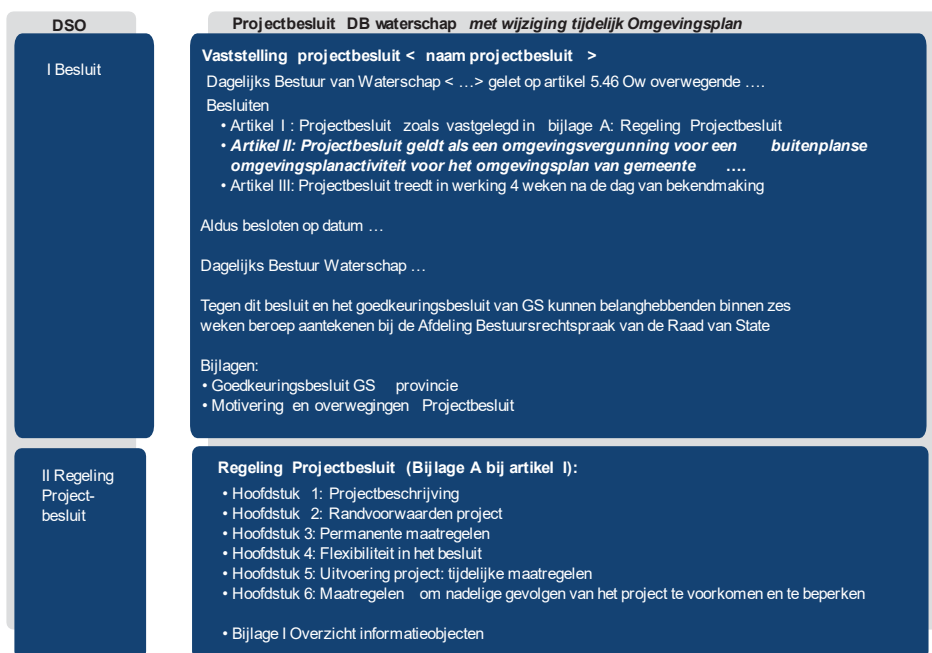
Het projectbesluit kan het omgevingsplan wijzigen. Voor dit onderdeel van het projectbesluit is de standaard voor het omgevingsplan van toepassing. Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet ontstaat van rechtswege een tijdelijk deel van het omgevingsplan. In het toepassingsprofiel voor het projectbesluit is daarvoor een tijdelijke regeling Omgevingsplan opgenomen (III). Het gebruik van deze tijdelijke regeling Omgevingsplan is niet verplicht. In de overgangsfase van het Omgevingsplan geldt het projectbesluit als een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (OPA). Dat dient dan in het projectbesluit vermeld te worden [STOP-TPOD Projectbesluit, versie 3.0].

Bevoegd gezag kan kiezen of het gebruik maakt van de tijdelijke regeling omgevingsplan in DSO

Het Informatiepunt Leefomgeving geeft aan dat het bevoegd gezag voor het projectbesluit kan kiezen voor het wijzigen van het omgevingsplan door het invoegen van een tijdelijk regeldeel in het nieuwe deel van het omgevingsplan. Of het bevoegd gezag neemt geen tijdelijk regeldeel op. Advies is dat waterschappen geen gebruik maken van de tijdelijke regeling omgevingsplan in het DSO (zie figuur 2). Daarmee kan de ontwikkeling van software voor het publiceren van het projectbesluit in het DSO zich richten op het besluit (I) en de regeling projectbesluit (II). Op een later moment kan dan de regeling voor het omgevingsplan (na de overgangsfase) worden ontwikkeld.

Figuur 2: Publicatie projectbesluit waterschap zonder wijziging omgevingsplan

Het bevoegd gezag geeft in het besluit over het projectbesluit aan dat het projectbesluit geldt als een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Een voorbeeld waarin het bevoegd gezag dat aangeeft, zoals vermeld is in de STOP-TPOD Projectbesluit versie 3.0, juli 2022, is in figuur 3 opgenomen.

Figuur 3: Publicatie projectbesluit waterschap met wijziging omgevingsplan

De inhoud van de Regeling projectbesluit volgt uit de wettelijke vereisten. Flexibiliteit in het projectbesluit is daaraan toegevoegd, aangezien in de praktijk veel waterschappen voor de realisatiefase Design & Construct contracten gebruiken en in de bestaande praktijk in de projectplannen Waterwet een flexibiliteitsbepaling is opgenomen. De Regeling projectbesluit is van toepassing in het zogenoemde regelingsgebied. Het regelingsgebied is het totaal van het plangebied (het gebied dat na uitvoering van het project is veranderd) en het projectgebied (het gebied waar de werkzaamheden plaatsvinden). In de praktijk is het regelingsgebied vaak gelijk aan het projectgebied (voor het uitvoeren van de werkzaamheden is vaak extra ruimte (buiten het plangebied) nodig. Een voorbeeld van deel I besluit is in bijlage 2 bij dit document opgenomen. Een voorbeeld van deel II Regeling projectbesluit is als bijlage 3 bij dit document gevoegd. Een voorbeeld van de Motivering en overwegingen van het projectbesluit is als bijlage 4 bij dit document gevoegd. Uitgangspunt voor de Motivering van het projectbesluit is dat het een zelfstandig leesbaar en voor iedereen begrijpelijke toelichting is op het projectbesluit.

Bekendmaken projectbesluit in publicatieblad en beschikbaar stellen in het DSO via LVBB

Besluiten moeten, om werking te kunnen hebben, worden bekendgemaakt respectievelijk gepubliceerd. Via de LVBB publiceren de waterschappen officiële documenten waaronder het projectbesluit. De bekendmaking van de besluiten komt op officiële bekendmakingen.nl in het digitale publicatieblad van het waterschap. Projectbesluiten komen via deze landelijke voorziening in het zogeheten DSO- LV. Bevoegd gezag voor het projectbesluit is verantwoordelijk voor de bekendmaking via LVBB en daarmee in DSO.

De LVBB moet kunnen bepalen wat in het publicatieblad gepubliceerd dan wel bekendgemaakt moet worden en dat wat geconsolideerd moet worden en in het DSO-LV geraadpleegd moet kunnen worden. Daartoe maakt de STOP/TPOD-standaard onderscheid tussen Besluit en Regeling.

Het Besluit bevat de tekst waarmee het bestuursorgaan bepaalt wat er gebeurt bij de bekendmaking: het stelt een initiële regeling vast, het wijzigt een regeling, het trekt een regeling in etc. Het bestuursorgaan bepaalt ook wanneer die vaststelling, wijziging of intrekking in werking

treedt. Onderdeel van het Besluit is ook de nieuwe regeling of de wijziging van de regeling. Het Besluit wordt, met inbegrip van de inhoud of wijziging van de Regeling die onderdeel is van het Besluit, bekendgemaakt in het publicatieblad op officiële bekendmakingen.nl⁷.

De Regeling bevat de juridische regels c.q. beleid- of realisatietekst en de geografische begrenzingen van de gebieden waar de regels c.q. de beleid- of realisatietekst gelden, die door het bestuursorgaan worden vastgesteld, gewijzigd of ingetrokken. De Regeling is zichtbaar in het DSO.

DSO

In het DSO is met een klik op de kaart alle daar geldende regels en het geldende beleid te raadplegen. De locaties uit de diverse regelingen worden via een legenda gesymboliseerd op de kaart. De tekst en kaart geven ook selectiemogelijkheden, bijvoorbeeld het tonen van regeltekst en locaties voor een specifieke activiteit, het uitsluitend tonen van regels die voor iedereen gelden of het tonen van beleid over een specifiek beleidsaspect met de bijbehorende locaties. De getoonde tekst komt uit de geconsolideerde Regelingen⁸ vanuit de officiële publicatiebladen. De geconsolideerde Regeling vormt de basis voor de weergave van de regeling in de nationale respectievelijk lokale regelingenbank op overheid.nl én van de versie van het projectbesluit die in DSO-LV te raadplegen is. De regeling projectbesluit wordt na publicatie dus ook zichtbaar in het DSO.

Bijlage Motivering en overwegingen projectbesluit bij het Besluit⁹

Bijlagen bij het Besluit, zoals de Motivering en overwegingen van het projectbesluit worden alleen bekendgemaakt en niet geconsolideerd. Deze bijlagen zijn wel te vinden in het publicatieblad op officiële bekendmakingen.nl, maar niet in de regelingenbanken op overheid.nl en niet in DSO-LV. Vanuit de regelingenbanken op overheid.nl en DSO-LV kunnen door middel van een link naar de officiële bekendmaking de bijlagen wel eenvoudig gevonden worden [STOP-TPOD Projectbesluit, versie 3.0, juli 2022].

Een overzicht van wat er van het projectbesluit bekend wordt gemaakt en voor iedereen beschikbaar is op officiële bekendmakingen.nl en in het digitale publicatieblad van het waterschap is in figuur 4 weergegeven. Ook is aangegeven wat alleen in het DSO zichtbaar is, namelijk deel II regeling projectbesluit.

STOP-XML

Uitgangspunt van de STOP/TPOD-standaard is dat elke tekst die onderdeel is van een officiële publicatie, zoals een besluit of regeling, wordt uitgewisseld in STOP-XML. Daarmee is gewaarborgd dat de teksten voldoen aan alle wettelijke eisen. De teksten kunnen dan juridisch rechtsgeldig gepubliceerd worden en de voorzieningen zorgen ervoor dat ze volgens de richtlijnen van digitale toegankelijkheid worden ontsloten.

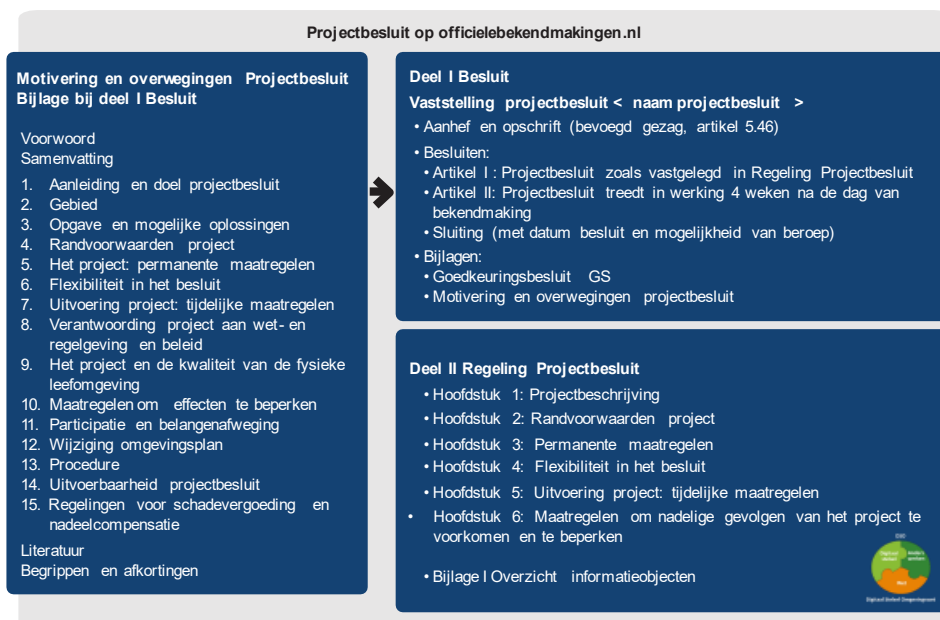
⁷ De juridisch geldende versie van het projectbesluit waaraan rechten en plichten kunnen worden ontleend, bestaat uit de verzameling van de nieuwe regeling(en) en alle daarna vastgestelde wijzigingen van die regeling(en).

⁸ Om die verzameling op een voor de mens leesbare en begrijpelijke manier te presenteren is er de zogenoemde geconsolideerde Regeling. De geconsolideerde Regeling wordt afgeleid uit de initiële regeling, waarin steeds de (in werking getreden) wijzigingen uit de wijzigingsbesluiten zijn verwerkt tot een doorlopende versie van het projectbesluit.

⁹ Naast bijlagen bij het besluit zijn er ook bijlagen bij de regeling mogelijk. Een Bijlage bij de Regeling is een bijlage die informatie bevat die integraal onderdeel is van het omgevingsdocument maar om redenen van leesbaarheid en/of vormgeving (denk aan lange lijsten en complexe tabellen) niet goed in de tekst van het Lichaam van de Regeling kan worden opgenomen. Er kunnen zoveel bijlagen bij de Regeling worden gevoegd als nodig is. Bijlagen bij de Regeling worden bekendgemaakt én geconsolideerd. Dat laatste houdt in dat ze met een later wijzigingsbesluit gewijzigd kunnen worden, waarbij ook onderdelen van een bijlage gewijzigd kunnen worden. Deze bijlagen zijn te vinden in het publicatieblad op officiële bekendmakingen.nl en in de regelingenbank op overheid.nl en in DSO-LV [STOP-TPOD Projectbesluit, versie 3.0, juli 2022].

Advies werken in STOP-XML vanaf moment dat vergunningen worden aangevraagd

Het projectbesluit wordt in de planuitwerkingsfase van projecten opgesteld en uitgewerkt. De ervaring is dat de tekst van het projectbesluit meerdere keren wordt aangepast vanwege nieuwe inzichten en onderlinge consistentie checks. Een belangrijke mijlpaal in de planuitwerkingsfase is het moment dat het projectbesluit gereed is voor vaststelling en publicatie en er vergunningen voor de uitvoering van het projectbesluit worden aangevraagd. Vanaf dat moment is bevoegd gezag aan de slag met het opstellen van een ontwerp-vergunning. In deze periode (6-8 weken) wordt er vaak ook niet gewerkt aan het projectbesluit. Het wachten is op de ontwerp-besluiten voor de vergunningaanvragen. Deze ontwerp-besluiten voor de vergunningen worden immers samen met het ontwerp-projectbesluit gecoördineerd ter inzage gelegd. De praktijk is ook dat deze ontwerp-besluiten voor de vergunningen beschikbaar zijn op het moment dat het ontwerp-projectbesluit formeel door het waterschap wordt vastgesteld en vervolgens gepubliceerd en ter inzage gelegd wordt. Dit moment is een goed moment om vanaf dat moment aan het projectbesluit te werken in STOP-XML of met andere woorden in de regelbeheerssoftware. Het in het project opgestelde document projectbesluit kan dan omgezet en samengevat worden tot een goed leesbare, duidelijke en samenhangende motivering van het projectbesluit. Uit het projectdocument projectbesluit kunnen ook de teksten voor I besluit en II regeling projectbesluit afgeleid worden (zie paragraaf 4.2).

Figuur 4: Overzicht van de inhoud van het projectbesluit beschikbaar op officielebekendmakingen.nl

Geografisch informatieobject (GIO)

In de regeling wordt een locatie juridisch vastgelegd met een geografisch informatieobject. Een informatieobject dat de geometrische begrenzing van een of meer Locaties vastlegt wordt een geografisch informatieobject (GIO) genoemd. Feitelijk is een GIO een GML-bestand met een of meer Locaties, voorzien van metadata volgens de STOP-specificatie voor een GIO. Voor de bekendmaking van omgevingsdocumenten is het verplicht om de Locatie of Locaties die het werkingsgebied van Juridische regel of Tekstdeel vormen, vast te leggen in een GIO. Een GIO wordt tegelijk met de tekst van het besluit in het publicatieblad van het betreffende bevoegd gezag op officielebekendmakingen.nl gepubliceerd.

De tekst van de Regeling moet minimaal één keer met een tekstuele aanduiding verwijzen naar ieder GIO. Voor die tekstuele aanduiding wordt de naam van het GIO gebruikt. De coördinaten van iedere Locatie moeten zijn vastgelegd in een GIO. In de bijlage Informatieobjecten wordt de naam van het GIO opgenomen op een manier vergelijkbaar met een begrip en zijn definitie: bij wijze van definitie komt achter de naam de volledige identificatie van het GIO.

3.3 Projectbesluit ter inzage leggen

Besluiten worden bekendgemaakt en ter inzage gelegd. Naast het (ontwerp) besluit worden ook de op het (ontwerp)besluit betrekking hebbende documenten¹⁰ ter inzage gelegd. Deze terinzagelegging geschiedt zowel op elektronische wijze als op een door het bestuursorgaan aan te wijzen locatie. De (elektronische) terinzagelegging vindt niet plaats in de publicatiebladen.

Het besluit is dat wat het bestuursorgaan besluit en vaststelt. Het besluit wordt bekend gemaakt in het publicatieblad van het bevoegd gezag. Van het besluit kunnen bijlagen deel uitmaken. Deze bijlagen bevatten informatie die onderdeel is van wat het bestuursorgaan vaststelt maar om redenen van leesbaarheid en/of vormgeving niet goed in het besluit kan worden opgenomen. Bijlagen, zoals de motivering van het projectbesluit worden ook in het publicatieblad opgenomen.

De op het (ontwerp)besluit betrekking hebbende documenten zijn documenten die het bestuursorgaan gebruikt bij de onderbouwing van het (ontwerp)besluit, maar niet vaststelt. Rapportages van onderzoeken die zijn uitgevoerd ter onderbouwing van het besluit zijn op het (ontwerp)besluit betrekking hebbende documenten. Het DB van het waterschap stelt deze documenten niet vast, maar betreft ze bij het nemen van het besluit. De op het (ontwerp)besluit betrekking hebbende stukken moeten ter inzage gelegd worden.

Bekende voorbeelden van op het besluit betrekking hebbende documenten zijn de rapportages van onderzoeken die zijn uitgevoerd ter onderbouwing van het besluit, zoals een milieueffectrapportage en rapportages van akoestisch onderzoek, archeologisch onderzoek en bodemonderzoek.

Op het (ontwerp)besluit betrekking hebbende stukken zijn geen onderdeel van de publicatie of bekendmaking in het publicatieblad, maar worden ter inzage gelegd. Die terinzagelegging vindt niet plaats in het publicatieblad. Vanuit het besluit in het publicatieblad moet het mogelijk zijn om op eenvoudige wijze de elektronisch ter inzage gelegde stukken te raadplegen¹¹.

Waterschap publiceert het projectbesluit en provincie legt projectbesluit ter inzage

De STOP/TPOD-standaard en het DSO-stelsel ondersteunen de coördinatie van uitvoeringsbesluiten met het projectbesluit niet. Wanneer het gewenst is om een projectbesluit en besluiten ter uitvoering van dat projectbesluit gelijktijdig voor te bereiden, kan dit praktisch worden opgelost door de besluiten ter uitvoering van het projectbesluit met toepassing van de coördinatieregeling

¹⁰ Het samenstel van Awb, Bekendmakingswet en Omgevingswet maakt, voor besluiten die niet tot een of meer belanghebbenden zijn gericht en die zijn voorbereid met toepassing van afdeling 3.4 Awb, onderscheid tussen het (ontwerp)besluit en de op dat (ontwerp)besluit betrekking hebbende stukken. Met het (ontwerp)besluit wordt hier bedoeld dat wat het bestuursorgaan besluit (of voornemens is te besluiten) en wat het bestuursorgaan vaststelt (c.q. gaat vaststellen). De op het (ontwerp)besluit betrekking hebbende stukken zijn stukken die het bestuursorgaan gebruikt bij de onderbouwing van het (ontwerp)besluit, maar niet vaststelt.

¹¹ Voor de elektronische terinzagelegging van de op het (ontwerp)besluit betrekking hebbende stukken wordt in het LVBB nog een centrale voorziening gerealiseerd. En wordt nog beschreven hoe de aanlevering van die stukken aan de centrale voorziening plaats moet vinden en hoe ervoor gezorgd wordt dat de elektronisch ter inzage gelegde stukken vanuit het besluit in het publicatieblad en vanuit DSO-LV te raadplegen zijn [STOP-TPOD Projectbesluit, juli 2022].

van afdeling 3.5 Awb voor te bereiden en tegelijkertijd een projectbesluit voor te bereiden. Het waterschap stelt in dat geval het projectbesluit op met toepassing van de STOP/TPOD-standaard en levert het aan de LVBB aan, waarna het in het publicatieblad van het waterschap wordt bekendgemaakt. De provincie levert de gecoördineerde besluiten ter uitvoering van het projectbesluit via DROP aan, die vervolgens in het provinciaal blad bekend gemaakt worden.

Formeel hoeft het projectbesluit zelf niet ter inzage gelegd te worden. Dat moet immers bekendgemaakt worden in het publicatieblad en valt daarom onder de uitzondering op de terinzageleggingsplicht. Advies is om ook het projectbesluit ter inzage te leggen, zeker omdat het waterschap het projectbesluit publiceert en de provincie het projectbesluit samen met de gecoördineerde vergunningen ter inzage legt.

Wanneer de vergunningen in het projectbesluit worden geïntegreerd (een zogenaamd integraal projectbesluit) publiceert het waterschap het projectbesluit en legt het waterschap ook het projectbesluit ter inzage.

Leggerbesluit waterschapsverordening

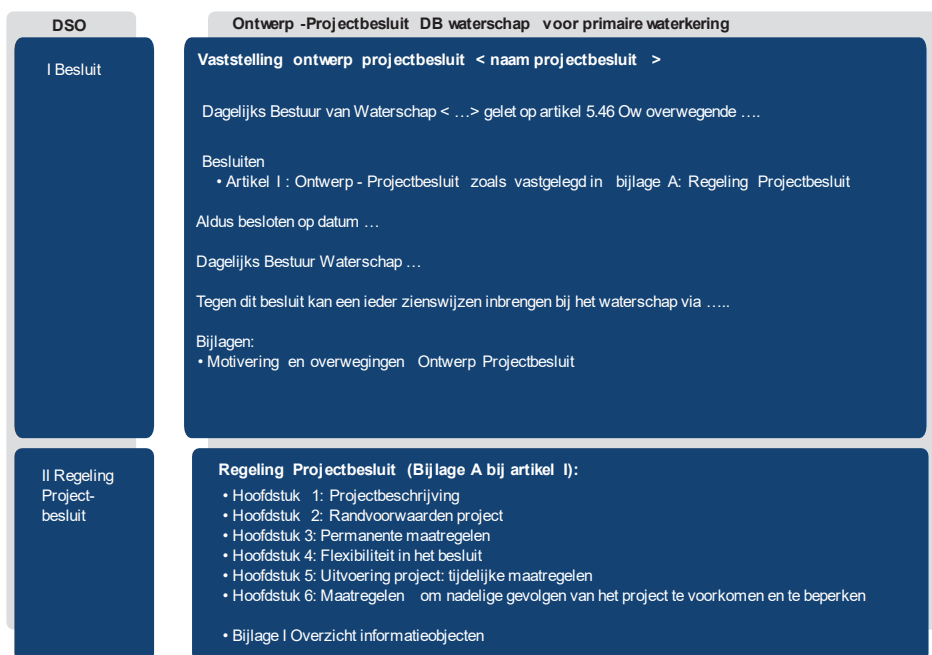
Als gevolg van het projectbesluit wijzigt de ligging van de werkingsgebieden in de waterschapsverordening. Om te voorkomen dat activiteiten van anderen gevolgen hebben voor de waterstaatswerken wordt gelijktijdig met het projectbesluit ook een Leggerbesluit waterschapsverordening in procedure gebracht. Met dit leggerbesluit worden de werkingsgebieden in de waterschapsverordening en de omgevingswetlegger en onderhoudslegger aangepast. In de legger worden de veranderingen dan al als 'voorlopig' opgenomen'. Na de uitvoering van het projectbesluit wordt de legger aangepast op basis van zogenaemde 'as build' tekeningen van de aannemer in het opleveringsdossier van het project.

Ontwerp-projectbesluit ter inzage

Gelijktijdig met het bekendmaken van het ontwerp-projectbesluit door het DB van het waterschap via de LVBB en daarmee ook in het DSO legt GS van de provincie als coördinerend bevoegd gezag ter inzage:

- Ontwerp-Projectbesluit, vastgesteld door DB van het waterschap
- MER en Passende beoordeling (indien relevant)
- Leggerbesluit waterschapsverordening
- Ontwerp-omgevingsvergunningen en eventuele andere besluiten, vastgesteld door het verantwoordelijk bevoegd gezag samen met de vergunningaanvragen en bijbehorende onderbouwingen.

Samen met deze besluiten worden de op het besluit betrekking hebbende documenten als een inrichtingsplan, ontwerprapport waterkering, uitvoeringsplan en onderzoeksrapporten over erfgoed, natuur, landschap, bodem, water, gezondheid en milieu ter inzage gelegd.

Figuur 5: Publicatie ontwerp-projectbesluit waterschap

Goedgekeurd projectbesluit ter inzage

Gelijktijdig met het bekendmaken van het projectbesluit door het DB van het waterschap via de LVBB en daarmee ook in het DSO legt GS van de provincie als coördinerend bevoegd gezag ter inzage:

- Goedkeuringsbesluit GS over het projectbesluit van het waterschap
- Projectbesluit, vastgesteld door DB van het waterschap met
- Leggerbesluit waterschapsverordening
- Omgevingsvergunningen, vastgesteld door het verantwoordelijk bevoegd gezag
- Nota van Antwoord, als bijlage bij het projectbesluit (eventueel)

De op het besluit betrekking hebbende stukken die ook ter inzage worden gelegd zijn (indien van toepassing) het MER en Passende beoordeling samen met het eventuele advies van de commissie m.e.r. Het MER dient verplicht ter inzage gelegd te worden bij het Ontwerp-projectbesluit en is daarvoor ook vastgesteld door het DB van het waterschap. Bij het goedgekeurde projectbesluit is het MER een op het besluit betrekking hebbend stuk. Het is immers eerder vastgesteld. De Nota van Antwoord wordt vastgesteld door het DB van het waterschap en is dan een bijlage bij het besluit.

4. Werken aan projectbesluit in projecten

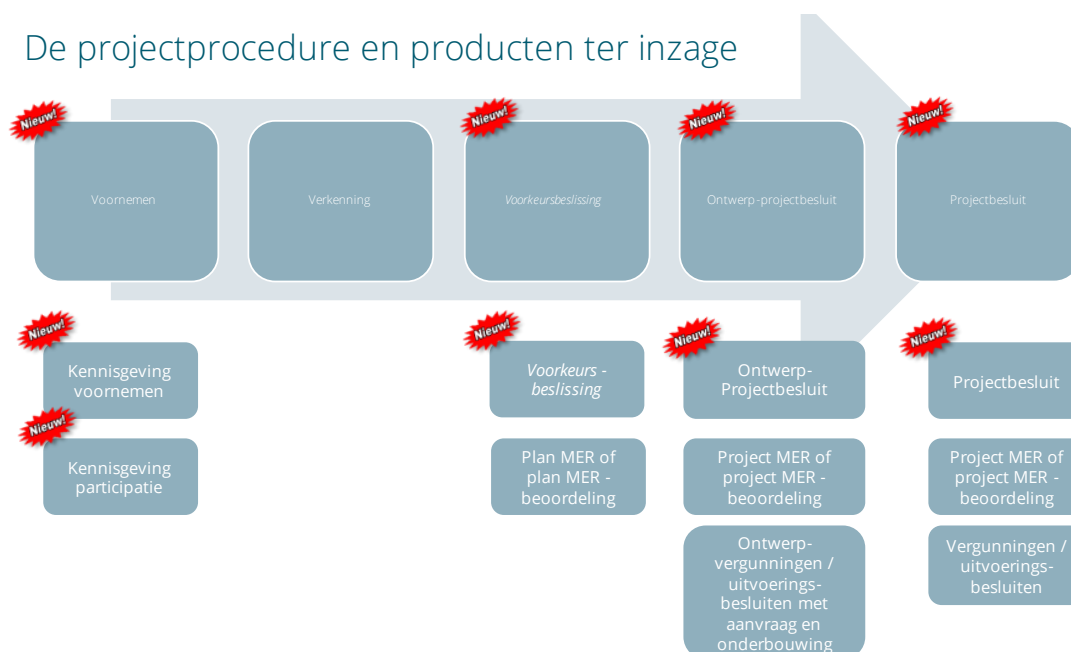
4.1 Projectprocedure projectbesluit

Voor alle projectbesluiten (verplicht of vrijwillig) is de projectprocedure verplicht (Ow, afdeling 5.2).

De projectprocedure bestaat uit:

1. Kennisgeving voornemen
2. Kennisgeving participatie
3. Verkenning
4. Voorkeursbeslissing (soms; voor waterschappen niet verplicht)
5. Projectbesluit

Een overzicht van de projectprocedure met de bijbehorende documenten per procedurestap is in figuur 6 gegeven.

Figuur 6: Overzicht van de projectprocedure voor het Projectbesluit met bijbehorende documenten

Advies kennisgeving voornemen voor projectbesluit zonder voorafgaande voorkeursbeslissing

Het bevoegd gezag geeft kennis van zijn voornemen om een verkenning uit te voeren naar een mogelijk bestaande of toekomstige opgave in de fysieke leefomgeving en om een projectbesluit vast te stellen. Bevoegd gezag geeft daarbij aan of er wel of niet ter voorbereiding van het projectbesluit een voorkeursbeslissing wordt genomen. Wanneer er wordt gekozen om een voorkeursbeslissing vast te stellen, is het daar mee ook vrijwel altijd verplicht een plan-MER op te stellen. Voor waterschappen is een voorkeursbeslissing niet verplicht.

Wanneer het waterschap ervoor kiest om bij de procedure voor het projectbesluit gebruik te maken van een voorkeursbeslissing is het dagelijks bestuur van het waterschap bevoegd gezag voor deze plan MER¹². Dat is nieuw voor het waterschap en brengt de nodige risico's met zich mee. Aangezien er aan het goedkeuringsbesluit van GS over het projectbesluit een m.e.r.-beoordelingsplicht is gekoppeld (bijlage V Omgevingsbesluit), is de provincie bevoegd gezag voor de project-MER die na de voorkeursbeslissing wordt opgesteld. Deze rolwisseling voor de m.e.r.-procedure brengt ook de nodige risico's met zich mee en is voor de omgeving mogelijk onduidelijk.

Advies is dat waterschappen, vanwege deze risico's, geen formele voorkeursbeslissing in het kader van de projectprocedure voor het projectbesluit vaststellen. Dit is een andere voorkeursbeslissing dan de zogenoemde MIRT-voorkeursbeslissing, welke vaak verplicht is voor de financiering van het project.

Kennisgeving voornemen

Bij het voornemen stelt het bevoegd gezag met het oog op de verkenning iedereen in de gelegenheid binnen een bepaalde termijn mogelijke oplossingen voor de opgave aan te dragen. Het bevoegd gezag geeft daarbij uitgangspunten aan voor het redelijkerwijs in beschouwing nemen van die oplossingen. Het voornemen markeert de start van de procedure om uiteindelijk te komen tot een projectbesluit.

Degene die een mogelijke oplossing heeft voorgedragen, kan daarbij verzoeken dat het bevoegd gezag daarover advies vraagt aan een onafhankelijke deskundige. Het bevoegd gezag kan ook ambtshalve een onafhankelijke deskundige verzoeken te adviseren. Het bevoegd gezag beslist of de voorgedragen mogelijke oplossingen redelijkerwijs in beschouwing moeten worden genomen. Belangrijk is dat deze oplossingen van derden goed worden onderzocht en op dezelfde gelijkwaardige manier worden behandeld als de oplossingen van de initiatiefnemer.

Het voornemen om een verkenning uit te voeren naar een mogelijk bestaande of toekomstige opgave in de fysieke leefomgeving bevat:

- Een beschrijving van die opgave;
- Een beschrijving van de wijze waarop de verkenning zal worden uitgevoerd;
- De termijn waarbinnen de verkenning zal worden uitgevoerd, en
- Een vermelding van het bevoegd gezag;
- Duidelijkheid of in de projectprocedure wel of geen voorkeursbeslissing wordt genomen.
- Uitgangspunten voor het redelijkerwijs in beschouwing nemen van mogelijke oplossingen.

Het waterschap is zowel initiatiefnemer als bevoegd gezag is voor het projectbesluit. Dat betekent dat het waterschap moet zorgen voor een passende scheiding tussen conflicterende functies bij de ambtelijke voorbereiding van het besluit. De wijze waarop dit gebeurt, moet worden vastgelegd in een beschrijving van de werkprocessen en procedures.

¹² Een MER is gekoppeld aan het te nemen besluit. In dit geval de voorkeursbeslissing door het DB van het waterschap. In de planuitwerkingsfase is het project MER gekoppeld aan het goedkeuringsbesluit van de provincie over het projectbesluit van het waterschap.

Kennisgeving voornemen en participatie in publicatieblad waterschap

Volgens het Omgevingsbesluit kan het bevoegd gezag zelf bepalen op welke wijze de kennisgeving voornemen gedaan wordt; die wijze moet geschikt zijn om het publiek dat voor de te verkennen opgave in de fysieke leefomgeving relevant is zo goed mogelijk te bereiken. Het uitgangspunt van de recente wijziging van de Bekendmakingswet is dat alle kennisgevingen en mededelingen in de officiële elektronische publicatiebladen worden gedaan. Dit maakt dat de kennisgeving voornemen in ieder geval in het publicatieblad van het waterschap moet worden bekendgemaakt. Daarnaast kunnen uiteraard andere geschikte kanalen worden gebruikt, zoals de regionale en lokale dagbladen.

Wanneer de kennisgeving participatie wordt gecombineerd met de kennisgeving van het voornemen is het verplicht om deze in het publicatieblad van het waterschap te plaatsen.

Advies combineer kennisgeving voornemen en participatie

Advies is om deze kennisgevingen zoveel mogelijk te combineren. In de kennisgeving voornemen worden betrokkenen gevraagd mogelijke oplossingen aan te reiken; in de kennisgeving participatie wordt aangegeven wie worden betrokken en wanneer en waarover. Er is samenhang tussen deze kennisgevingen. Betrokkenen kunnen dan in één keer op beide kennisgevingen reageren en aangeven wat in het project niet over het hoofd moet worden gezien en hoe zij betrokken willen worden.

Kennisgeving participatie

De Omgevingswet stimuleert tijdige participatie om belangen, meningen en creativiteit vroeg op tafel te krijgen. Participatie is in de Omgevingswet gedefinieerd als 'het in een vroegtijdig stadium betrekken van belanghebbenden (burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen) bij het proces van de besluitvorming over een project of activiteit'. Hoe die participatie precies moet worden ingericht zegt de wet niet. Het bevoegd gezag en de initiatiefnemer zijn vrij om eigen keuzes te maken over de inrichting van de participatie, omdat de locatie, het soort besluit, de omgeving en de betrokkenen elke keer anders zijn. Participatie is nodig om informatie, kennis, belangen en standpunten te delen, met als doel een kwalitatief beter besluit, met meer draagvlak en een korte doorlooptijd¹³.

In de kennisgeving participatie staat hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen bij de verkenning worden betrokken. Het bevoegd gezag gaat in de kennisgeving participatie in op:

- Wie worden betrokken;
- Waarover zij worden betrokken;
- Wanneer zij worden betrokken,
- De rol van het bevoegd gezag en de initiatiefnemer bij het betrekken van deze partijen;
- Waar aanvullende informatie beschikbaar is of komt.

Belangrijk is ook het doel van het participatietraject en het kader waarbinnen participatie mogelijk is (waar gaat het wel over en waar niet over) te benoemen in de kennisgeving. Afhankelijk van de aard en omvang van de opgave en de invloed op de fysieke leefomgeving kan het doel van participatie zijn het inbrengen van gebiedskennis en/of belangen waar rekening mee moet worden gehouden, het genereren van ideeën of andere informatie, verhogen van de kwaliteit en het begrip van het te

¹³ Code Maatschappelijke participatie in Handreiking Projectbesluit, Unie van Waterschappen.
Voorbeeld Projectbesluit Omgevingswet in DSO voor waterschappen

nemen besluit inclusief toetsing op compleetheid, kennisontwikkeling van betrokkenen en/of het creëren van gedeeld eigenaarschap voor het besluit en de te nemen maatregelen.

De kennisgeving vindt plaats op een door het bevoegd gezag te bepalen geschikte wijze, waardoor op efficiënte wijze een zo breed mogelijk publiek (andere overheden, bedrijven, maatschappelijke organisaties, burgers) wordt bereikt. De kennisgeving voornemen en de kennisgeving participatie kunnen gelijktijdig plaatsvinden. Als er meer tijd nodig is om het participatieproces in te richten kan de kennisgeving participatie op een ander moment plaatsvinden. Het bevoegd gezag moet de kennisgeving participatie op zijn laatst bij de start van de verkenning publiceren.

Participatie in het Projectbesluit zelf

Het projectbesluit zelf dient een aparte paragraaf participatie te bevatten, die ingaat op het doel van de participatie, door wie er is geparticipeerd, hoe de participatie was ingericht en wat het resultaat is van de participatie. Deze participatieparagraaf in het projectbesluit moet op alle onderdelen consistent zijn met de 'kennisgeving participatie'. Wanneer dat niet mogelijk is, dient gemotiveerd te worden waarom hiervan is afgeweken.

Het is daarom verstandig om zeker bij een complex project met veel verschillende belangen en een uitgebreid participatietraject een apart 'Verantwoordingsdocument (maatschappelijke) participatie' op te stellen. In het projectbesluit zelf kan dan worden volstaan met een korte samenvatting en een verwijzing naar het document.

In het projectbesluit zelf dient het volgende te worden beschreven:

- Doel van het participatietraject en is dat doel behaald?
- Wie zijn betrokken. Hoe is bepaald wie relevant zijn? Kon iedereen aansluiten? Wie niet en waarom niet?
- Hoe vond het participatietraject plaats? Is het volgens plan uitgevoerd? Uit welke stappen bestond het participatieproces? Welke kaders zijn vooraf meegegeven en zijn gaandeweg toegevoegd of aangepast en door wie? Hoe is het proces door deelnemers ervaren? Hoe zijn mensen betrokken? Welke participatie- en communicatiemomenten waren er en welke werkvormen en communicatiekanalen zijn gebruikt?
- Resultaat. Wat is de opbrengst van het participatieproces en hoe is dat meegenomen in de besluitvorming? Meer concreet welke oplossingen zijn door de omgeving aangedragen en hoe is daarmee omgegaan? Is een onafhankelijke deskundige ingezet? Wat waren de eisen en wensen vanuit de omgeving en hoe is daarmee omgegaan? Zijn er gebiedsontwikkelingskansen aangereikt en hoe is daarmee omgegaan?

Verkenning

In de verkenning vergaart het bevoegd gezag de nodige kennis en inzichten over (OW, art. 5.48):

- De aard van de opgave oftewel de aanleiding van het projectbesluit;
- De voor de fysieke leefomgeving relevante ontwikkelingen; en
- De mogelijke oplossingen voor die opgave.

Het bevoegde gezag is verplicht de nodige kennis en inzichten te verkrijgen over de voor de fysieke leefomgeving relevante ontwikkelingen. Met in achtneming van de ontwikkelingen in het gebied dient bevoegd gezag de mogelijke oplossingen voor de opgave te onderzoeken inclusief het in kaart brengen van de kosten van het project. De verkenning moet voldoende informatie bieden om een

projectbesluit te kunnen opstellen, of als een voorkeursbeslissing wordt genomen, om die voorkeurbeslissing te nemen¹⁴.

Aan het eind van een verkenning stelt het bestuur van het waterschap een voorkeursalternatief vast, dat in een MIRT-planuitwerkingsfase wordt uitgewerkt in een projectbesluit. Het vaststellen van een voorkeursalternatief door het bestuur van het waterschap is vergelijkbaar met, maar geen formele voorkeursbeslissing in het kader van de projectprocedure.

Voorkeursbeslissing

De voorkeursbeslissing vormt een afsluiting van de verkenning. Slechts als in het voornemen van een projectbesluit is opgenomen dat er een voorkeursbeslissing komt, wordt in het kader van de projectprocedure een voorkeursbeslissing genomen. De voorkeursbeslissing kan inhouden het uitvoeren van een project, een oplossing zonder project of combinaties daarvan en het niet uitwerken van een oplossing.

In de voorkeursbeslissing geeft het bevoegd gezag aan welk van de onderzochte oplossingen in de verkenning de voorkeur heeft. Bij de motivering van die voorkeur geeft het bevoegd gezag in ieder geval aan hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen zijn betrokken. Daarbij gaat het bevoegd gezag in op de door derden voorgedragen mogelijke oplossingen en de daarover door deskundigen uitgebrachte adviezen. De voorkeursbeslissing is niet rechtstreeks bindend; het is een politiek- bestuurlijk besluit. Er is geen bezwaar en beroep mogelijk. Wel wordt de voorkeursbeslissing voorbereid met de uniforme voorbereidingsprocedure (Awb, afd. 3.4), waarbij iedereen (niet alleen belanghebbenden) zienswijzen naar voren kan brengen.

Bekendmaken (ontwerp)projectbesluit

Op de voorbereiding van een projectbesluit is afdeling 3.4 Awb van toepassing. Dat houdt in dat het waterschap van het ontwerp-projectbesluit mededeling moet doen in het waterschapsblad. Dat betekent dat een publicatie van de volledige inhoud van het ontwerp van het projectbesluit in het waterschapsblad wordt geplaatst.

Het waterschap moet de op het ontwerp-projectbesluit betrekking hebbende documenten die redelijkerwijs nodig zijn voor een beoordeling van het ontwerpbesluit, ter inzage leggen. De terinzagelegging geschiedt zowel op elektronische wijze als op een door het waterschap aan te wijzen locatie. De terinzagelegging vindt niet plaats in het waterschapsblad. Dit betekent dat het bestuursorgaan moet zorgen voor de elektronische terinzagelegging van de op het ontwerp-projectbesluit betrekking hebbende documenten en voor de terinzagelegging van die stukken op een fysieke locatie. Op het ontwerp-projectbesluit betrekking hebbende stukken zullen vooral bestaan uit rapportages van uitgevoerde onderzoeken. Het ontwerpbesluit zelf hoeft niet ter inzage gelegd te worden, daarvan moet immers mededeling gedaan worden in het publicatieblad en daarom valt het onder de uitzondering op de terinzageleggingsplicht.

Voorafgaand aan de terinzagelegging moet het waterschap kennisgeven van het ontwerp-projectbesluit in het waterschapsblad. Uit het systeem van de wet vloeit voort dat een projectbesluit niet eerder mag worden bekendgemaakt dan de dag waarop de Omgevingswet in werking treedt.

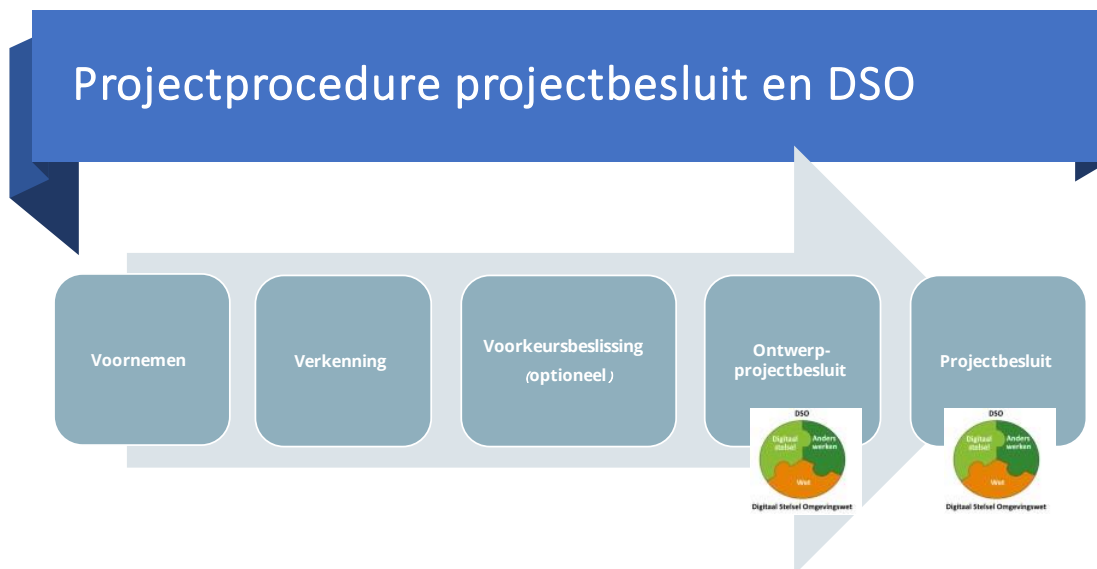
¹⁴ Verkenning kerninstrument projectbesluit voor implementatie Omgevingswet, Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, april 2019

Zienswijzen over het ontwerp-projectbesluit kunnen naar voren worden gebracht door eenieder¹⁵. De termijn daarvoor bedraagt zes weken¹⁶.

Het bekendmaken van het goedgekeurde projectbesluit vindt op dezelfde wijze plaats als het ontwerp-projectbesluit. De op het projectbesluit betrekking hebbende documenten liggen ter inzage totdat de beroepstermijn is verstreken¹⁷. Een exemplaar van het projectbesluit moet worden toegezonden aan degenen die over het ontwerp van het besluit zienswijzen naar voren hebben gebracht¹⁸.

Als beroep is ingesteld tegen een besluit en de bestuursrechter het projectbesluit geheel of gedeeltelijk vernietigt, moet het bestuursorgaan mededeling doen van de uitspraak op de manier die voor de bekendmaking van het projectbesluit is voorgeschreven. Dat betekent dat de volledige inhoud van de uitspraak in publicatieblad van het bevoegd gezag moet worden geplaatst.

Alleen het ontwerp-projectbesluit en het goedgekeurd projectbesluit komen in het DSO beschikbaar (zie figuur 7). De overige stappen in de voor het projectbesluit verplichte projectprocedure worden alleen bekendgemaakt in het publicatieblad van het waterschap.

Figuur 7: Stappen in Projectprocedure projectbesluit die in DSO beschikbaar worden gesteld

¹⁵ Artikel 3:15 Awb en artikel 16.23 lid 1 Ow

¹⁶ Artikel 3:16 lid 1 Awb

¹⁷ Artikel 3:44 lid 1 Awb

¹⁸ Artikel 3:44 lid 2 jo 3:44 lid 1

4.2 Werken aan projectbesluit in projecten

Het projectbesluit wordt opgesteld in projecten. In het project worden veel documenten opgesteld, waarvan de informatie in het projectbesluit landt. Benut voor het schrijven van de motivering van het projectbesluit de verschillende documenten die in het project gemaakt zijn. Een overzicht is in figuur 8 gegeven.

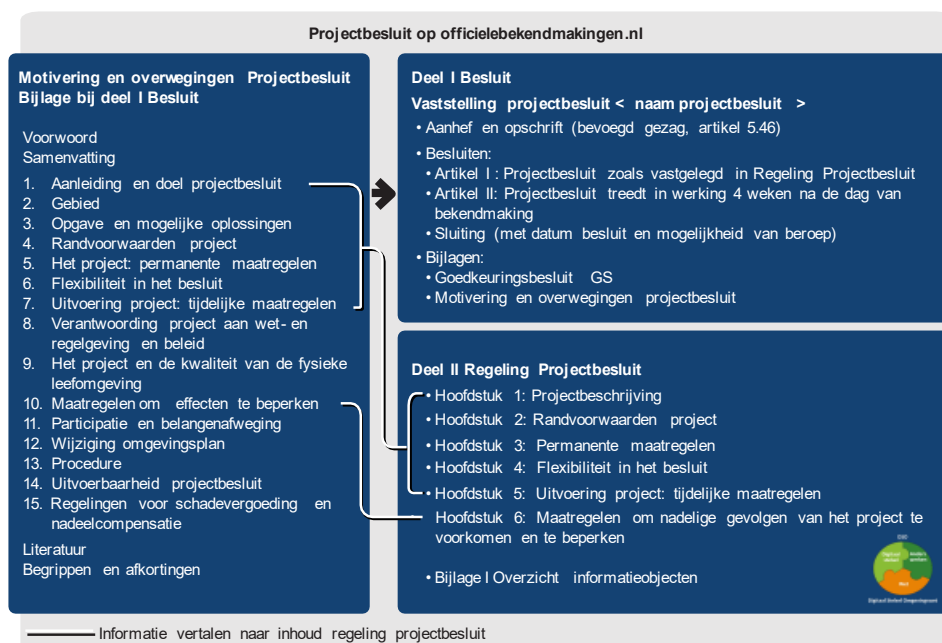
Figuur 8: Relatie tussen projectbesluit en documenten die in projecten worden opgesteld.

Advies in projecten werken aan motivering en overwegingen projectbesluit

Werk in de projecten aan de motivering en overwegingen van het projectbesluit. Deze motivering van het projectbesluit is de basis voor de inhoud van het besluit in het DSO. Een overzicht van de relatie tussen de motivering en de inhoud van het projectbesluit in het DSO is in figuur 9 gegeven.

Vanaf de start van de planuitwerkingsfase kan een start worden gemaakt met het projectbesluit (zie ook het schema met processtappen in paragraaf 3.1). Belangrijk is het besluit en de flexibiliteit in het besluit te bepalen. Flexibiliteit is mogelijk in het ontwerp dat in het projectbesluit wordt vastgelegd en in de uitvoering van het project. Deze flexibiliteit bepaalt mede het in de planuitwerkingsfase uit te voeren onderzoek. Door vanuit het besluit (en de flexibiliteit die je daarin wilt voor de realisatiefase) te werken wordt ook de planuitwerking zelf gestuurd.

Voordelen van het alvast uitwerken van de motivering is dat al in het project gewerkt wordt vanuit het te nemen besluit. Ervaring in bestaande projecten is dat daarmee de verschillende disciplines met elkaar worden verbonden. Het bijeenbrengen van alle informatie voor het projectbesluit maakt dat er meer begrip ontstaat bij het projectteam over het project, er ook meer inzicht in de raakvlakken tussen de verschillende onderdelen van het project (techniek met omgeving en contract met name). Het werken aan het document motivering projectbesluit maakt dat telkens de vraag klopt het besluit en klopt de onderbouwing aan bod komt. Het document stuurt inhoudelijk het ambtelijk proces. Het waarom van zaken in het besluit wordt daarmee duidelijk voor de leden van het projectteam. Ook het bestuurlijk proces is daarmee geholpen.

Figuur 9: Relatie tussen Motivering projectbesluit en de Regeling projectbesluit in DSO

Het document Motivering projectbesluit waar in projecten aan gewerkt wordt is de basis voor het uiteindelijke projectbesluit dat via de LVBB wordt gepubliceerd en in het DSO terecht komt. Teksten voor officiële publicaties worden uitgewisseld in STOP-XML. Maak voor de bekendmaking van het projectbesluit in het LVBB (en daarmee in het DSO) een samenvatting van de teksten die gepubliceerd moeten worden en werk vanaf dat moment in STOP-XML. Een handig moment is het moment dat de voor het projectbesluit benodigde vergunningen worden aangevraagd (zie paragraaf 3.2). Het gaat om teksten voor de motivering en overwegingen projectbesluit als bijlage bij deel I besluit en om deel II Regeling projectbesluit. De samenvatting is straks voor iedereen zichtbaar op officielebekendmakingen.nl. Benut het maken van de samenvatting om te komen tot een duidelijke, begrijpelijke en beknopte tekst. Zorg ervoor dat de teksten als een besluit lezen. De ervaring met deze werkwijze is dat in het project duidelijk is wat er gedaan is, in welke volgorde en hoe het onderbouwd is. De samenvatting maakt dat voor het publiek helder is wat het te nemen besluit is. Eindresultaat is een zorgvuldig besluit.

Motivering en overwegingen Projectbesluit

In het Besluit over het projectbesluit kan als bijlage een Motivering van het Projectbesluit worden toegevoegd. Burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties kunnen in de motivering lezen op welke wijze met hun belangen rekening is gehouden in het projectbesluit. Neem de lezer mee in het projectbesluit en beschrijf kort en krachtig waarom en wat er gaat gebeuren en waar in het besluit rekening mee is gehouden. Verwijs in de motivering naar de op het besluit betrekking hebbende documenten zoals het MER. Deze op het besluit betrekking hebbende documenten worden samen met het projectbesluit ter inzage gelegd. Deze motivering is een samenvattend geheel dat zelfstandig leesbaar is. De motivering bestaat uit de volgende hoofdstukken:

- 1. Aanleiding en doel projectbesluit.** Beschrijf de aanleiding voor het projectbesluit en het doel van het project. Geef aan of het een verplicht (artikel 5.46, lid 2 Ow) of een vrijwillig (artikel 5.44, lid 4 Ow) projectbesluit is en wat de status is van het projectbesluit (concept of goedgekeurd en vastgesteld). Benoem ook de op het projectbesluit betrekking hebbende documenten die samen met het projectbesluit ter inzage worden gelegd. Neem een figuur op die de samenhang tussen projectbesluit en deze documenten weergeeft. Geef in een kaart de ligging van het plangebied en projectgebied voor het projectbesluit. En geef tenslotte aan met wie en waar men contact kan opnemen voor vragen en meer informatie over het project (bijvoorbeeld met een link naar de project website).
- 2. Gebied.** Beschrijf het gebied in de bestaande situatie. Benoem de bestaande functies en waarden in het gebied, het beheer van het gebied en de kansen voor gebiedsontwikkeling (vaak meekoppelkansen genoemd) die het projectbesluit mogelijk maakt. Focus op dat waar in het projectbesluit rekening mee is gehouden en op datgene wat er als gevolg van het project gaat veranderen.
- 3. Opgave en mogelijke oplossingen.** Beschrijf de resultaten van de verkenning (OW, art. 5.48), dat wil zeggen de inzichten over de aard van de opgave, de voor de fysieke leefomgeving relevante ontwikkelingen en de mogelijke oplossingen voor die opgave en het Voorkeursalternatief (VKA). Onderbouw op basis van de inzichten over de aard van de opgave nut en noodzaak van het project oftewel het waarom van het besluit. Benoem vervolgens de mogelijke oplossingen en daarbij de door derden voorgedragen oplossingen en de eventueel uitgebrachte adviezen van deskundigen daarover en hoe het waterschap daarmee om is gegaan. Verwijs voor hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen zijn betrokken naar het hoofdstuk participatie.
- 4. Randvoorwaarden.** Benoem expliciet de randvoorwaarden voor het project. In de praktijk zijn het randvoorwaarden voor het beschermen tegen overstroming, beheer en onderhoud, het inpassen in het landschap, duurzaamheid en circulariteit. Benut de nota van uitgangspunten voor het ontwerp hiervoor. Noem ook eventueel aanvullende randvoorwaarden die kunnen volgen uit het beperken van effecten van het project.
- 5. Het project.** Beschrijf het project en welke permanente maatregelen er worden genomen. Vaak noemen we dat het zogenoemde referentieontwerp. Benoem het maximum ruimtebeslag waar binnen het project plaatsvindt: het plangebied en de dimensies (kortom de maatvoering) van het project. Illustreer het ontwerp en de maatvoering met visualisaties en dwarsdoorsnedes en dergelijke voor de maatvoering. Beschrijf ook hoe het project in stand wordt gehouden oftewel het toekomstig beheer van het gebied. En geef (in het referentieontwerp) aan hoe het project de eerder benoemde kansen voor gebiedsontwikkeling mogelijk maakt. Het detailniveau voor de projectbeschrijving wordt bepaald door de contractvorm voor de realisatiefase. De flexibiliteit in het projectbesluit is ook afhankelijk van de contractvorm.

6. **Flexibiliteit in het projectbesluit.** Beschrijf de flexibiliteit in het besluit. In het besluit kan zowel in het ontwerp als in de uitvoering flexibiliteit worden opgenomen. Check de randvoorwaarden en of in het uitgevoerde onderzoek ook de verschillende uitvoeringsmethoden en effecten daarvan zijn meegenomen.
7. **Uitvoering van het project.** Beschrijf de werkzaamheden (tijdelijke maatregelen) voor het realiseren van het projectbesluit. Benoem ook het in te zetten materiaal, voor zover mogelijk. Benoem de planning, de wijze van uitvoering en het projectgebied. Illustreer dit met kaarten en visualisaties. Beschrijf de tijdelijke situatie tijdens de uitvoering en benoem de gevolgen voor de verschillende belangen in het gebied. Denk daarbij aan de bereikbaarheid voor hulpdiensten, de verkeersveiligheid, overlast en hinder en maatregelen om de overlast te beperken en tenslotte het beheer tijdens de uitvoering.
8. **Verantwoording project aan wet- en regelgeving en beleid.** Het projectbesluit moet voldoen aan wet- en regelgeving en passen in bestaand beleid, zowel internationaal, nationaal als regionaal. Denk aan Kaderrichtlijn Water (KRW), Omgevingswet en Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), NOVI, Nationaal Waterplan, provinciale omgevingsverordening, waterbeheerprogramma en omgevingsplan. De voor projectplannen Waterwet gebruikelijke toetsing aan de Waterwet is nu opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving. Er is veel overlap met het hoofdstuk kwaliteit omgeving. Mogelijk dat dit hoofdstuk bij de formele publicatie van het projectbesluit kan vervallen. Noem dan eventueel in het hoofdstuk aanleiding en doel van het projectbesluit dat het projectbesluit past in bestaand beleid en voldoet aan wet- en regelgeving. Benoem dan specifiek welk beleid en welke wetten. De strijdigheid met het omgevingsplan komt in het hoofdstuk wijziging omgevingsplan aan bod.
9. **Het project en de kwaliteit van de fysieke leefomgeving.** Het projectbesluit dient bij te dragen aan een veilige en gezonde fysieke leefomgeving, een goede omgevingskwaliteit en aan een doelmatig beheer, gebruik en ontwikkeling van de fysieke leefomgeving om maatschappelijke behoefte te vervullen. In feite gaat het hier om de doelen van de Omgevingswet. Veel van deze informatie staat ook in het MER. Beschrijf dit kort. De in het volgende hoofdstuk te beschrijven maatregelen om effecten te beperken volgen uit dit hoofdstuk. Dit hoofdstuk is de onderbouwing. Mogelijk dat ook dit hoofdstuk bij de formele publicatie van het projectbesluit kan vervallen. Noem dan eventueel in het hoofdstuk maatregelen om effecten te beperken de onderbouwing en verwijst naar het MER.
10. **Maatregelen om effecten te beperken.** Beschrijf de maatregelen die in het project genomen worden om effecten te beperken. Deze maatregelen kunnen voortkomen uit het participatieproces zoals inpassingsmaatregelen zijn veelal meegenomen in het ontwerp en in het hoofdstuk project beschreven. Soms komt het voor dat er specifieke inpassingsmaatregelen worden genomen om effecten te voorkomen. Noem die dan specifiek. Mitigerende en/of compenserende maatregelen volgen vaak uit de verantwoording aan wet- en regelgeving en beleid of zijn nodig om de kwaliteit van de fysieke leefomgeving te waarborgen en te verbeteren. Verwijs zoveel mogelijk naar het MER (of naar de OmgevingsEffectRapportage (OER)) voor de onderbouwing van de maatregelen.

11. **Participatie en belangenafweging.** Beschrijf het participatieproces (doel, betrokkenen, proces en resultaat (zie ook paragraaf 4.2). Noem ook eventueel uitgebrachte (onafhankelijke) adviezen. Benoemde belangen die door het projectbesluit worden geraakt. Beschrijf hoe het waterschap in het project zorgvuldig met de verschillende belangen is omgegaan, welke afwegingen zijn gemaakt en welke maatregelen worden getroffen voor deze belangen. Dit is het hoofdstuk waar iedere belanghebbende kan teruglezen wat er met zijn/haar inbreng is gedaan en welke maatregelen worden getroffen om nadelige effecten zoveel mogelijk te voorkomen, zowel in de tijdelijke situatie van de uitvoering als daarna in de eindsituatie. Beschrijf elk belang en zorg dat dit hoofdstuk zelfstandig leesbaar is.

12. **Wijziging omgevingsplan.** Dit hoofdstuk beschrijft of er strijdigheid is met het omgevingsplan en welke omgevingsplannen wijzigen, waarom en hoe. Het geeft een toelichting op de wijziging in de regels en verbeelding. Wanneer er nog geen definitieve omgevingsplannen zijn, wordt in dit hoofdstuk beschreven hoe aan de beoordelingsregels uit het Bkl (o.a. evenwichtige toedeling van functies aan locaties en instructieregels provincie) voor een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsactiviteit wordt voldaan. Het kan ook zijn dat de gemeente de voorkeur geeft aan een aparte aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsactiviteit met een ruimtelijke onderbouwing. In dat geval geeft dit hoofdstuk de daarvoor benodigde informatie. Omdat omgevingsvergunningen niet zichtbaar zijn in het DSO, is het verstandig dit hoofdstuk in het projectbesluit op te nemen. Zo is duidelijk dat het projectbesluit geldt als een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsactiviteit.

13. **Procedure en uitvoerbaarheid projectbesluit.** Beschrijf de voor het projectbesluit te doorlopen wettelijke procedures. Het gaat om het projectbesluit zelf en de voor de uitvoering van het projectbesluit benodigde besluiten als vergunningen, de m.e.r.-procedure en het Leggerbesluit. Beschrijf, nadat het ontwerp-projectbesluit ter inzage is gelegd, de ontvangen zienswijzen. Benoem wat het waterschap hier vervolgens mee gedaan heeft en tot welke aanpassingen in het projectbesluit dit heeft geleid. Geef ook aan of en welke ambtshalve wijzigingen er zijn vanwege nieuwe inzichten, die opgedaan zijn in de periode dat het ontwerp projectbesluit ter inzage lag. Verwijs eventueel naar een Nota van Antwoord. Deze Nota van Antwoord kan samen met het projectbesluit ter inzage worden gelegd. Beschrijf tenslotte de mogelijkheid voor het indienen van een beroep tegen het goedgekeurde projectbesluit bij de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

14. **Uitvoerbaarheid projectbesluit.** Toon de uitvoerbaarheid van het projectbesluit aan, zowel financieel als technisch en geef aan of de benodigde gronden beschikbaar zijn en hoe de grondverwerving plaatsvindt. Geef ook aan hoe gronden die alleen tijdelijk nodig zijn voor de uitvoering beschikbaar worden gemaakt. Benoem de (afspraken over) de handhaving van het projectbesluit. En geef aan hoe het project in stand wordt gehouden: het beheer en onderhoud en de afspraken die daarover zijn gemaakt.

15. **Regelingen voor schadevergoeding en nadeelcompensatie.** Beschrijf de regelingen voor nadeelcompensatie en schadevergoeding.

Een nadere toelichting op de inhoud van de Motivering van het projectbesluit met tips en voorbeelden om te gebruiken in projecten is in bijlage 5 opgenomen.

Advies maak een samenvatting van de motivering van het projectbesluit voor publicatie via LVBB

Via LVBB wordt het projectbesluit bekendgemaakt en beschikbaar gesteld aan het DSO. Op basis van de motivering van het projectbesluit kan de inhoud van het besluit (deel I) en van de regeling projectbesluit (deel II) worden geschreven (zie figuur 9). Maak voorafgaand aan het publiceren via de LVBB en daarmee het overzetten naar het STOP-XML format in de zogenoemde regelbeheerssoftware een samenvatting van het in het project opgestelde document motivering projectbesluit. Zorg dat de tekst in deze samenvatting duidelijk is, toegankelijk en vlot leesbaar is. Doe dat samen met een communicatiedeskundige. De motivering is de toelichting en onderbouwing van het projectbesluit voor iedereen die in het DSO de regels op de kaart raadpleegt. Maak op basis van de samenvatting ook alvast de teksten voor de Regeling projectbesluit (deel II) en het besluit (deel I) (zie ook de voorbeelden in bijlage 2 t/m 4). Vervolgens kunnen alle teksten worden omgezet naar STOP-XML format. Doe dat samen met een expert regelbeheerssoftware.

4.3 In projecten nog te maken keuzes voor projectbesluit

Wijziging omgevingsplan en rol gemeente

Wanneer een projectbesluit het omgevingsplan wijzigt, heeft de gemeente formeel geen rol bij de wijziging van de regels in het omgevingsplan als gevolg van een projectbesluit. De goedkeuring van het projectbesluit en daarmee de wijziging van het omgevingsplan die het projectbesluit met zich brengt, is voor projectbesluiten van waterschappen neergelegd bij Gedeputeerde Staten (artikel 16.72 Omgevingswet, in samenhang met afdeling 10.2.1 Awb).

In artikel 2.2 van de Omgevingswet is bepaald dat bestuursorganen bij de uitoefening van hun taken rekening moeten houden met de taken en bevoegdheden van andere bestuursorganen, en hiermee moeten afstemmen. In de wetsgeschiedenis wordt aangegeven dat dit met zich meebrengt dat waterschappen de gemeenten waar het project gerealiseerd wordt, moeten betrekken bij de voorbereiding van het projectbesluit.

Eén van de verbeterdoelen van de Omgevingswet is een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving. In dat kader past vanaf het begin een intensieve samenwerking met de gemeente, zeker wanneer het gaat om een wijziging van het omgevingsplan.

Advies overleg met gemeente over omgevingsvergunning buitenplanse omgevingsplanactiviteit

In de overgangsfase van een tijdelijk naar een definitief omgevingsplan hoeft het projectbesluit het omgevingsplan niet te wijzigen. Voor zover het projectbesluit in strijd is met het omgevingsplan, geldt het projectbesluit als omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. De gemeente hoeft geen aparte omgevingsvergunning voor deze buitenplanse omgevingsplanactiviteit af te geven. Het projectbesluit geldt als een dergelijke omgevings-vergunning: het is dan één en hetzelfde document.

Gemeenten dienen er vervolgens voor te zorgen dat het omgevingsplan in overeenstemming wordt gebracht met die omgevingsvergunning voor een bij Koninklijk Besluit nog te bepalen datum (mogelijk 2029) of anders binnen 5 jaar na vaststelling van het projectbesluit.

Advies is om met de gemeente in gesprek te gaan. In een aantal praktijkgevallen is de afspraak gemaakt naast het projectbesluit ook een aparte omgevingsvergunning aan te vragen bij de gemeente om daarmee zo dicht mogelijk bij de bestaande praktijk te blijven.

Het Informatiepunt Leefomgeving geeft aan dat het bevoegd gezag voor het projectbesluit kan kiezen voor het wijzigen van het omgevingsplan door het invoegen van een tijdelijk regeldeel in het nieuwe deel van het omgevingsplan. Of het bevoegd gezag neemt geen tijdelijk regeldeel op. Advies is dat waterschappen geen gebruik maken van de tijdelijke regeling omgevingsplan in het DSO (zie figuur 2). In dat geval staat in het projectbesluit op welke manier wordt afgeweken van de regels van het omgevingsplan. Deze regels kunnen betrekking hebben op de uitvoering en instandhouding van het project zelf. Maar niet op activiteiten in, op of nabij het project, die gevolgen hebben voor het project. Bij de beoordeling van die activiteiten wordt namelijk getoetst aan het omgevingsplan en niet aan het projectbesluit of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

Het projectbesluit moet zijn gericht op de doelen van de wet (artikel 2.1, lid 1, Omgevingswet.) Daarbij moet rekening worden gehouden met de samenhang van de relevante onderdelen en aspecten van de fysieke leefomgeving en van de rechtstreeks daarbij betrokken belangen (artikel 2.1, lid 2, Omgevingswet). Ook moet het voor zover het projectbesluit het omgevingsplan wijzigt voldoen aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (zie pag. 274 en 275 Memorie van toelichting Kamerstuk 33962, nr. 3).

Het projectbesluit bevat, vanuit een integrale afweging van de betrokken feiten en belangen, alle voor de fysieke leefomgeving relevante bepalingen en maatregelen die noodzakelijk zijn voor het realiseren van het project. Ook bevat het projectbesluit de maatregelen gericht op het beperken of ongedaan maken van de gevolgen van (de uitvoering van) het project voor de fysieke leefomgeving. En het projectbesluit kan ook de fysieke maatregelen ter compensatie van schade aan natuurwaarden of beperking van geluidhinder, evenals bepalingen over beperking van gebruiksmogelijkheden van werken en percelen voor zover noodzakelijk voor de uitvoering van het project bevatten (zie pag. 185, memorie van toelichting). Al deze aspecten komen aan de orde in de geschetste inhoudsopgave van de motivering van het projectbesluit (zie paragraaf 4.2).

Projectbesluit met coördinatie

Het projectbesluit kent de mogelijkheid om uitvoeringsbesluiten te coördineren (Awb afd. 3.5). Coördinatie is verplicht bij een verplicht projectbesluit (Ow, art 5.45 lid 2 Ow). De taken en verantwoordelijkheden blijven dan bij de betrokken bevoegde gezagen. Zowel het projectbesluit als de benodigde vergunningen en overige besluiten worden dan tegelijk ter inzage gelegd, zodat tegelijk op alle besluiten zienswijzen kunnen worden ingediend. Een projectbesluit met coördinatie wordt ook wel een projectbesluit "light" genoemd (zie handreiking projectbesluit unie van waterschappen).

De Omgevingswet verplicht toepassing van de coördinatieregeling voor besluiten ter uitvoering van projectbesluiten voor hoofdinfrastructuur of primaire waterkeringen (artikel 16.7, lid 1 onder c in samenhang met artikel 5.45, lid 2 en 5.46 Ow). Verder kunnen alle besluiten ter uitvoering van een

projectbesluit worden gecoördineerd (5.45 en 16.7 Ow). Het uitgangspunt van de coördinatieprocedure bij het projectbesluit is dat alle te coördineren besluiten zoveel mogelijk tegelijk worden aangevraagd en verleend (art. 3.23 Awb). Besluiten kunnen ook in verschillende clusters of fases worden genomen, afhankelijk van de planuitwerking en de uitvoering (fasering en mate van detail).

Coördinatie kan meerdere keren worden toegepast. Bijvoorbeeld eerst de zogenoemde hoofdvergunningen, die gelijktijdig met het projectbesluit in procedure worden gebracht. En later de zogenoemde uitvoeringsvergunningen. Dat zijn de vergunningen die door de aannemer kunnen worden aangevraagd. Deze kunnen ook worden gecoördineerd. De uitvoeringsvergunningen zijn gericht op tijdelijke werkzaamheden, waarvoor vergunningen of meldingen nodig zijn (laad- en losplaatsen, tijdelijke wegen etc.).

Integraal projectbesluit

Omgevingsvergunningen van andere betrokken bevoegde gezagen kunnen worden geïntegreerd in het projectbesluit. Een projectbesluit kan namelijk ook als omgevingsvergunning (Ow, art 5.52 lid 2a) gelden of als een in het Omgevingsbesluit aangegeven besluit (Ow, art 5.52 lid 2b; Ob, art 5.7 (bijvoorbeeld een verkeersbesluit of onttrekking van een weg aan de openbaarheid): de omgevingsvergunning en/of het besluit is geïntegreerd in het projectbesluit. Dit wordt een integraal projectbesluit genoemd.

Wanneer een Projectbesluit ook als omgevingsvergunning geldt, is het bevoegd gezag voor het Projectbesluit, en daarmee ook voor de omgevingsvergunning, verplicht tot toezicht en handhaving van de gestelde regels in de omgevingsvergunning (Ow, art 18.2). Een integraal projectbesluit vraagt kennis en capaciteit van de afdeling vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). Veel waterschappen kiezen daarom voor coördinatie van de besluiten met het projectbesluit.

Advies projectbesluit met coördinatie van benodigde omgevingsvergunningen en besluiten

De keuze tussen integratie (5.52 Ow jo. 4.6 Ob) (ook wel integraal projectbesluit genoemd) of coördinatie (5.45 Ow) geldt voor alle projectbesluiten (zowel verplicht als vrijwillig). Advies is een projectbesluit met coördinatie van de voor de uitvoering van het projectbesluit benodigde hoofdbesluiten zoals een aantal specifieke omgevingsvergunningen. De verantwoordelijkheid voor de verlening, toezicht en handhaving van deze omgevingsvergunningen blijft bij het oorspronkelijke bevoegde gezag. Coördinatie biedt ook meer ruimte om vergunningen te faseren, bijvoorbeeld eerst hoofdvergunningen bij het projectbesluit (zoals de omgevingsvergunning rijksmonument, kappen en vergunningen vanuit de natuurwetgeving) en later de uitvoeringsvergunningen (zoals bouwen en aanleggen), aan te vragen door de aannemer die de realisatie van het project doet. De provincie is het coördinerend bevoegd gezag.

Voordelen van coördinatie zijn:

- 1 procedure voor verschillende besluiten met verschillende bevoegde gezagen (overzichtelijk en afgestemd).
- 1 loket voor bewoners en ondernemers voor zienswijzen en beantwoording van zienswijzen en toezending van stukken.
- 1 beroepsprocedure bij 1 instantie (Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hoogste bestuursrechter; geen bezwaar, beroep en dan hoger beroep)).

Flexibiliteit in het projectbesluit

Door voldoende ruimte te geven in de formulering van het besluit kan het bevoegd gezag innovatieve ontwikkelingen faciliteren. In veel projectplannen Waterwet is dan ook een flexibiliteitsbepaling opgenomen om binnen randvoorwaarden enige flexibiliteit in het ontwerp en/of de uitvoering op te nemen (met bijvoorbeeld D&C-contracten. Om van deze flexibiliteit gebruik te maken is geen aanvullend besluit nodig. Een voorbeeld van een flexibiliteitsbepaling is in figuur 10 gegeven. Flexibiliteit in het projectbesluit sluit ook aan op de voor de realisatiefase veel gebruikte D&C-contractvorm.

De projectbeschrijving en de bij het projectbesluit behorende geo-informatie bieden deze flexibiliteit. De mate van flexibiliteit wordt bepaald door de belangenafweging (natuur en milieu, omwonenden en bedrijven) voor het projectbesluit. Concreet betekent dit dat in het projectbesluit de randvoorwaarden voor het project en het maximum ruimtebeslag van het project worden benoemd samen met een bandbreedte van onderzochte milieueffecten en de belangenafweging voor het te nemen besluit. Dit resulteert in het beschrijven van een zogenoemd referentieontwerp en het benoemen van de flexibiliteit in het ontwerp en/of de uitvoering in een zogenoemde flexibiliteitsbepaling. De flexibiliteit in het projectbesluit wordt begrensd door de randvoorwaarden voor het project, het maximum ruimtebeslag, de bandbreedte van onderzochte milieueffecten en de belangenafweging voor het project. Binnen deze begrenzing kan van deze flexibiliteit gebruik gemaakt worden zonder dat een aanvullend besluit nodig is.

Advies is om vanaf de start van de verkenning na te denken over de contractvorm voor de realisatie en de benodigde flexibiliteit in het projectbesluit. Na de keuze van het voorkeursalternatief (VKA) dient in de planuitwerkingsfase deze flexibiliteit concreet gemaakt te worden en dienen de benodigde onderzoeken (voor de bandbreedte en belangenafweging) te worden uitgevoerd.

In dit document is voor alle uitwerkingen en voorbeelden aangenomen dat het projectbesluit binnen bepaalde randvoorwaarden flexibiliteit biedt. Deze randvoorwaarden zijn in de regeling projectbesluit als apart hoofdstuk na de beschrijving van het project opgenomen, zodat vervolgens in het hoofdstuk permanente maatregelen het referentie ontwerp geschetst kan worden. Het referentie ontwerp geeft een beeld van de maximale dimensies en van de benodigde permanente maatregelen.

Veel gebruikte flexibiliteitsbepaling

Bij de verdere uitwerking en realisatie van de integrale dijkversterking mag worden afgeweken van het geschetste referentieontwerp. Ten opzichte van dit referentieontwerp bestaat er flexibiliteit op het punt van de inpassing van de Havendijk voor wat betreft het materiaalgebruik in de afwerking en aansluitingen met infrastructuur (fietsen, wandelen, OV en auto).

Ten aanzien van de uitvoering van de dijkversterking bestaat er flexibiliteit op het punt van het transport van grond naar het plangebied. Dit kan per as, per schip of buistransport plaatsvinden (zie ook Hoofdstuk Uitvoering).

Van deze flexibiliteit mag alleen gebruik worden gemaakt:

- *Binnen de in het omgevingsplan vastgelegde werkingsgebied Waterstaat/Waterkering.*
- *Indien voldaan wordt aan de beschreven randvoorwaarden en uitgangspunten; en*
- *Als en voor zover de aan het uiteindelijke ontwerp van de dijkversterking verbonden milieueffecten niet groter zijn dan de milieueffecten die zijn beschreven in de aan dit Ontwerp-Projectbesluit ten grondslag liggende MER, en Passende Beoordeling.*

Figuur 10: Voorbeeld van een flexibiliteitsbepaling in het Projectbesluit

Uitwerking van projectbesluit

Het projectbesluit kan ook bestaan uit een uitwerking (Ow, art. 5.52 jo art. 5.7 Omgevingsbesluit). In de uitwerking wordt ingegaan op de voorwaarden waaronder de uitwerking mag plaatsvinden en voor welk deel van het plangebied de uitwerking geldt. Concreet betekent dit dat in het projectbesluit wordt vastgelegd binnen welk ruimtebeslag en binnen welke randvoorwaarden de uitwerking kan plaatsvinden. Bij het bepalen hiervan moet onderbouwd kunnen worden of dit - bijvoorbeeld vanwege mogelijk aanwezige natuur- en milieubelangen of belangen van omwonenden of bedrijven - aanvaardbaar is. De uitwerking vindt plaats na de vaststelling van het projectbesluit en kan, zolang de uitwerking nog niet is verwezenlijkt, door een nieuwe uitwerking worden vervangen.

Voor de uitwerking van het projectbesluit is een apart uitwerkingsbesluit¹⁹ nodig. Net als voor het projectbesluit kan ook het uitwerkingsbesluit voor een bepaalde activiteit ook gelden als een omgevingsvergunning (integraal uitwerkingsbesluit). Voor de vaststelling van een besluit tot uitwerking van het projectbesluit moet verplicht afdeling 3.4 Awb worden toegepast. Dat wil zeggen dat een Ontwerp-uitwerkingsbesluit ter inzage wordt gelegd, waarop iedereen zienswijzen naar voren kan brengen. Na de behandeling van zienswijzen stelt het DB van het waterschap het uitwerkingsbesluit vast. Daarna staat het goedgekeurde uitwerkingsbesluit, net als het projectbesluit, open voor beroep voor belanghebbenden bij de afdeling bestuursrechtspraak Raad van State.

Als sprake is van uitwerking van het projectbesluit, voeg dan in de regeling projectbesluit een extra hoofdstuk toe.

¹⁹ Uitwerking projectbesluit Omgevingswet is vergelijkbaar met de wijzigingsbevoegdheid van het bestemmingsplan in de Wet Ruimtelijke Ordening.

5. Projectbesluit of ander besluit

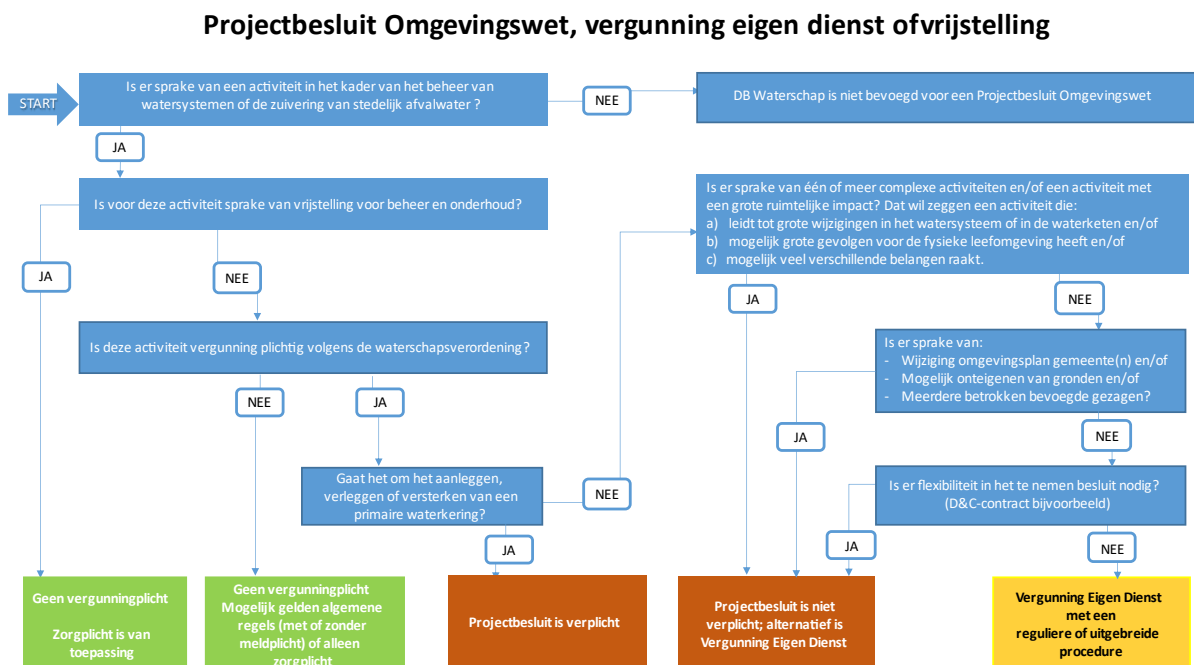
Verplicht projectbesluit

Het projectbesluit is bedoeld om complexe projecten met een publiek belang, zoals bijvoorbeeld het versterken van waterkeringen mogelijk te maken. Een publiek belang is een maatschappelijk belang van algemeen nut. Het beheer van watersystemen en de zuivering van stedelijk afvalwater zijn de taken waarvoor een waterschap een projectbesluit kan vaststellen en dienen een publiek belang. Complexe projecten bestaan uit activiteiten met een grote ruimtelijke impact, zoals bijvoorbeeld het versterken van een regionale waterkering over een lang traject. Een complex project kan ook uit activiteiten bestaan die leiden tot grote wijzigingen in het watersysteem of in de waterketen, grote gevolgen voor de fysieke leefomgeving hebben en/of veel verschillende belangen raken. Voorbeelden van complexe projecten zijn de aanleg van een RWZI of transportleiding of het realiseren van een waterbergingsgebied, waarbij de waterpeilen significant wijzigen en/of er gevolgen zijn voor het grondgebruik.

Een projectbesluit Omgevingswet is voor waterschappen verplicht bij het aanleggen, het verleggen of versterken van primaire waterkeringen.

Afwegingskader in te zetten instrumenten Omgevingswet

In de overige gevallen kan er sprake zijn van een vrijstelling, een vergunning eigen dienst of kan vrijwillig worden gekozen voor een projectbesluit. Voor het bepalen wat van toepassing is en wat het meest efficiënte in te zetten instrument is, is een afwegingskader ontwikkeld. Dit afwegingskader ondersteunt waterschappen bij het maken van een keuze voor een vrijwillig projectbesluit of een zogenoemde vergunning eigen dienst. Een overzicht van dit afwegingskader is in figuur 11 gegeven.

Figuur 11: Afwegingskader voor in te zetten instrumenten onder de Omgevingswet

Een vergunning eigen dienst is een omgevingsvergunning voor een wateractiviteit, voor zover een vergunningplicht geldt op grond van de waterschapsverordening. Deze omgevingsvergunning kan door het dagelijks bestuur van het waterschap aan zichzelf worden verleend. Niet in alle gevallen is een vergunning nodig. Er zijn vrijstellingen als het gaat om beheer en onderhoud.

En voor sommige activiteiten geldt geen vergunningplicht op grond van de waterschapsverordening. Voor deze andere activiteiten, vrijgesteld van de vergunningplicht, kunnen bijvoorbeeld algemene regels gelden (met of zonder meldplicht) of alleen zorgplicht. Dit is de reden dat in het afwegingskader (figuur 11) onderscheid is gemaakt in vrijstelling vanwege beheer en onderhoud en andere activiteiten. De vrijstellingen zijn opgenomen in de waterschapsverordening en in het Besluit activiteiten leefomgeving.

Vrijwillig projectbesluit

Wanneer er sprake is van een of meer complexe activiteiten met een grote ruimtelijke impact kan een vrijwillig projectbesluit een meerwaarde geven. Redenen om vrijwillig te kiezen voor een projectbesluit zijn:

- Activiteit leidt tot grote wijzigingen in het watersysteem of in de waterketen. In een projectbesluit kan deze complexiteit goed beschreven en uitgewerkt worden.
- Activiteit of project heeft grote gevolgen voor de fysieke leefomgeving. De voor een projectbesluit verplichte projectprocedure biedt rechtszekerheid en transparantie over het (participatie)proces en de gemaakte keuzes.
- Activiteit of project raakt veel (verschillende) belangen. De voor een projectbesluit verplichte projectprocedure biedt rechtszekerheid en transparantie over het (participatie)proces en de gemaakte keuzes. In het projectbesluit dient te worden aangegeven hoe burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen zijn betrokken en wat er is gedaan met door derden voorgedragen oplossingen voor de opgave waarvoor een projectbesluit wordt vastgesteld.
- Een of meer activiteiten leiden tot een (grote) planologische wijziging. Met een grote planologische wijziging is bedoeld een wijziging van functies in het omgevingsplan. Het projectbesluit wijzigt rechtstreeks het omgevingsplan. Het is niet meer nodig daarvoor een aparte omgevingsvergunning bij de gemeente aan te vragen.
- De mogelijke situatie dat er onteigening nodig is om het project te kunnen uitvoeren. Het projectbesluit geeft een titel voor onteigening en legt de regie voor de onteigening bij het waterschap.
- Bij het project zijn meerdere bevoegde gezagen betrokken: de besluiten (vergunningen) van deze bevoegde gezagen kunnen worden gecoördineerd met of zelfs geïntegreerd in het Projectbesluit. GS dient het projectbesluit van het waterschap goed te keuren. Ook is de provincie verantwoordelijk voor de coördinatie van de voor de uitvoering van het projectbesluit benodigde besluiten van de andere bevoegde gezagen. Coördinatie door de provincie kan een meerwaarde hebben. Alle besluiten worden in één keer op één locatie ter inzage gelegd. Daarnaast kan de provincie in de plaats treden van het oorspronkelijk bevoegde gezag en voorzien in het nemen van een besluit als het oorspronkelijk bevoegde gezag niet of niet tijdig een besluit neemt, of als het besluit van het oorspronkelijke bevoegde gezag negatief uitpakt voor de uitvoering van het projectbesluit. Dit kan het geval zijn als veel andere partijen met grote tegenstrijdige belangen bij het project betrokken zijn. Vaak is de provincie al één van de betrokken bevoegde gezagen; coördinatie van de besluiten van andere bevoegde gezagen ligt dan voor de hand. Ook bij een vergunning eigen dienst is

coördinatie mogelijk. In de meeste gevallen is het waterschap dan zelf het coördinerend bevoegd gezag.

- Voor de realisatiefase van het project is flexibiliteit in het te nemen besluit nodig, bijvoorbeeld bij een D&C contract waarbij kennis en innovatie van de aannemer nodig is voor of het verdere ontwerp en/of voor de realisatie van het ontwerp. Het projectbesluit biedt mogelijkheden om deze flexibiliteit in het te nemen besluit met een flexibiliteitsbepaling en bijbehorende randvoorwaarden, waaronder een bandbreedte van in het MER en Passende beoordeling onderzochte milieueffecten vast te leggen. Dit sluit aan op de huidige werkwijze van flexibiliteit in het Projectplan Waterwet. Ook biedt het projectbesluit de mogelijkheid van nadere uitwerking met een later vast te stellen uitwerkingsbesluit. Flexibiliteit kan in principe ook in een vergunning worden vastgelegd. Niet alle waterschappen willen dat. In dat geval kan alleen in een projectbesluit een flexibiliteitsbepaling worden opgenomen.

Een meerwaarde van een projectbesluit kan zijn een duidelijke scheiding van rollen. Het waterschap is zowel initiatiefnemer en als bevoegd gezag (DB) voor het projectbesluit; de provincie dient het projectbesluit goed te keuren. En de provincie kan de voor de uitvoering van het projectbesluit benodigde vergunningen en overige besluiten coördineren.

Vergunning eigen dienst

In plaats van een vrijwillig Projectbesluit kan ook een vergunning eigen dienst (VED) worden verleend. Voor een vergunning eigen dienst kan zowel de reguliere als de uitgebreide procedure worden gevolgd. De reguliere procedure bestaat uit het ter inzage leggen van het besluit (de vergunning) met de mogelijkheid van bezwaar en beroep. De uitgebreide procedure bestaat uit het ter inzage leggen van het ontwerpbesluit met de mogelijkheid van zienswijzen, het op basis van zienswijzen eventueel aanpassen van het besluit, dat vervolgens ter inzage wordt gelegd met de mogelijkheid van beroep voor diegenen die een zienswijze hebben ingediend.

Wanneer er sprake is van grote gevolgen voor de fysieke leefomgeving zal er een MER moeten worden opgesteld. Wanneer voor een vergunning eigen dienst een MER nodig is, dient onder de Omgevingswet voor de VED de uitgebreide procedure te worden doorlopen. Ook wanneer een gedoogplicht nodig is, dient de uitgebreide procedure te worden doorlopen (vanwege grote gevolgen voor omwonenden).

Wanneer de activiteit leidt tot een afwijking van het omgevingsplan, kan er een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsactiviteit worden aangevraagd. Ook voor een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsactiviteit dient de uitgebreide procedure te worden doorlopen.

Bijlagen met voorbeelden projectbesluit

1. Voorbeelden Projectbesluit uit STOP-TPOD
2. Voorbeeld deel I besluit Projectbesluit Waterschap
3. Voorbeeld deel II Regeling Projectbesluit Waterschap
4. Voorbeeld Motivering Projectbesluit Waterschap bijlage bij deel I
5. Toelichting werken aan Projectbesluit waterschap met tips voor projecten
6. Voorbeeld van een goedkeuringsbesluit van GS

Bijlage 1: Voorbeelden Projectbesluit uit STOP-TPOD Projectbesluit

<p>Besluitdeel</p> <p>Vaststelling projectbesluit Rondweg Gemeentestad Provinciale staten van Provincieland Gelet op artikel 5.44 Omgevingswet: Overwegende dat Gemeentestad vervuld raakt door het doorgaand verkeer; (...)</p> <p>Besluiten:</p> <p>Artikel I Projectbesluit Rondweg Gemeentestad vast te stellen zoals vastgelegd in Bijlage A.</p> <p>Artikel II Bijlage B bevat de wijziging van het omgevingsplan van de gemeente Gemeentestad.</p> <p>Artikel III Dit besluit treedt in werking 4 weken na de dag van bekendmaking ervan. aldus besloten in de vergadering d.d. 1 juli 2022</p> <p>De griffier, De voorzitter,</p> <p>Tegen dit besluit kunnen belanghebbenden binnen zes weken na de dag van bekendmaking van dit besluit beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.</p>	<p>Onderdelen projectbesluit</p> <p>Besluit (op overheid.nl)</p> <p>Opschrift, aanhef (incl. overwegingen)</p> <p>Lichaam besluit</p> <p>Sluiting</p> <p>Bijlagen</p> <p>Motivering (incl. bijlagen)</p> <p>Toelichting (incl. bijlagen)</p> <p>Regelingen (op overheid.nl en in DSO)</p> <p>Vrijetekstdeel projectbesluit:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Opschrift ▪ Lichaam regeling ▪ Bijlagen <p>Regels die het omgevingsplan wijzigen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Opschrift ▪ Lichaam tijdelijk regelingdeel ▪ Bijlagen ▪ Toelichting
---	---

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Motivering is bedoeld voor motivering van het besluit als bedoeld in afd. 3.7 Awb; ▪ Toelichting is bedoeld voor voorstel aan DB / GS of Minister van ambtelijke organisatie

<p>Vrijetekstdeel</p> <p>Bijlage A: Bijlage bij Artikel I Projectbesluit Rondweg Gemeentestad</p> <p>Hoofdstuk 1 Projectbeschrijving</p> <p>1.1 Aanleiding en doel van het project Gemeentestad is het knooppunt in het Provincie landse netwerk van wegen. Verkeer vanuit alle richtingen moet nu door Gemeentestad om de eindbestemming te bereiken. (...)</p> <p>Hoofdstuk 2 Maatregelen</p> <p>2.1 Infrastructurele maatregelen De volgende maatregelen worden gerealiseerd ten behoeve van de aanleg van de Rondweg rondom de gemeente Gemeentestad op de A27 tussen aansluiting Provincie stad en aansluiting Waterschapsdorp: 1. In deelgebied A wordt een verbaanrijweg aangelegd. (...)</p> <p>Hoofdstuk 3 Integraal besluit</p> <p>3.1 Omgevingsvergunning bouwactiviteit Dit projectbesluit geldt als omgevingsvergunning voor de bouwactiviteit bouwen van een viaduct. Deze activiteit bestaat uit...</p> <p>3.2 Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit Dit projectbesluit geldt als omgevingsvergunning voor de flora- en fauna-activiteit verstoren van een daseenburcht. Deze activiteit bestaat uit...</p> <p>3.3 Verkeersbesluit Dit projectbesluit geldt als verkeersbesluit voor het instellen van een maximum snelheid van 80 km/u. Daartoe worden de volgende borden geplaatst...</p> <p>3.4 Besluit tot vaststelling van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden Dit projectbesluit geldt als besluit tot vaststelling van geluidproductieplafonds als omgevingswaarden overeenkomstig bijlage X.</p> <p>3.5 Buitentoevoering verklaring regels waterschapsverordening In artikel 4.21 van de waterschapsverordening Rivierland zijn regels gesteld over ... Deze regels belemmeren de aanleg van de rondweg, onevenwichtig en worden daarom buiten toepassing gelaten.</p> <p>3.6 Termijn voor stellen regels in omgevingsplan Gemeentestad mag gedurende drie jaar in het omgevingsplan geen belemmerende regels stellen over...</p> <p>3.7 Uitwerking projectbesluit Binnen de volgende randvoorwaarden wordt de constructie van het viaduct nader uitgewerkt ...</p> <p>Bijlage I Overzicht Informatieobjecten</p> <p>Rondweg Gemeentestad: /jsw/d/registar/pv/25/1020/RondwegGemeentestad/1682020-03-03/00000040 Deelgebied A: /jsw/d/registar/pv/26/1020/Deelgebied_A/1682020-03-03/00000044</p>	<p>Onderdelen projectbesluit</p> <p>Besluit (op overheid.nl)</p> <p>Opschrift, aanhef (incl. overwegingen)</p> <p>Lichaam besluit</p> <p>Sluiting</p> <p>Bijlagen</p> <p>Motivering (incl. bijlagen)</p> <p>Toelichting (incl. bijlagen)</p> <p>Regelingen (op overheid.nl en in DSO)</p> <p>Vrijetekstdeel projectbesluit:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Opschrift ▪ Lichaam regeling ▪ Bijlagen <p>Regels die het omgevingsplan wijzigen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Opschrift ▪ Lichaam tijdelijk regelingdeel ▪ Bijlagen ▪ Toelichting
--	---

Bijlage B: Bijlage bij Artikel II
Wijziging regels omgevingsplan Gemeentestad vanwege Projectbesluit Rondweg Gemeentestad

Vooransbepaling
 Voor zover de regels van het omgevingsplan afwijken van de regels waarmee projectbesluit Rondweg Gemeentestad het omgevingsplan wijzigt, gelden alleen de regels die door het projectbesluit zijn toegevoegd.

Hoofdstuk 1 Regels ter bescherming van de rondweg
Artikel 1.1 Vergunningplicht uitritactiviteit
 In het Beperkingsgebied provinciale weg is het verboden om zonder omgevingsvergunning een uitrit aan te leggen.

Bijlage I Overzicht Informatieobjecten

Rondweg Gemeentestad:
 //om/ie/ogstata/pv/26/2020/rondwegGemeentestad/nico@2020-02-03:000000040
 Beperkingsgebied provinciale weg:
 //om/ie/ogstata/pv/16/2020/beperkingsgebied_provinciale_weg/nic@2020-02-03:000000044

Onderdelen projectbesluit

Besluit (op overheid.nl)

Opschrift, aanhef (incl. overwegingen)

Lichaam besluit

Sluiting

Bijlagen

Motivering (incl. bijlagen)

Toelichting (incl. bijlagen)

Regelingen (op overheid.nl en in DSO)

Vrijetekstdeel projectbesluit:

- Opschrift
- Lichaam regeling
- Bijlagen

Regels die het omgevingsplan wijzigen:

- Opschrift
- Lichaam tijdelijk regelingdeel
- Bijlagen
- Toelichting

Colofon

PROJECTBESLUIT OMGEVINGSWET VOOR WATERSCHAPPEN EN

OPDRACHTGEVER

Unie van Waterschappen

AUTEUR

Marja Menke

Adviseur complexe en nieuwe vraagstukken water en ruimte

PROJECTNUMMER

C03011.000881

DATUM

24 augustus 2022

STATUS

Concept, versie 2

GECONTROLEERD DOOR

Simone Loohuizen

Projectleider | Omgevings- en vergunningenmanagement

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 4205

3006 AE Rotterdam

Nederland

+31 (0)88 4261 261

www.arcadis.com